

nr 75

IULETYN TEPIS

**Polskie Towarzystwo Tłumaczy
Przysięgłych i Specjalistycznych
TEPIS ♦ Członek Międzynarodo-
wej Federacji Tłumaczy FIT
♦ Polish Society of Sworn and
Specialised Translators TEPIS
♦ Société polonaise des traduc-
teurs assermentés et spécialisés
TEPIS ♦ Polnische Gesellschaft
vereidigter Übersetzer und Fach-
übersetzer TEPIS ♦ Польское
общество присяжных и специа-
лизированных переводчиков
TEPIS**

*Wiosna -
Lato 2011*

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS powstało jako Polskie Towarzystwo Tłumaczy Ekonomicznych, Prawniczych i Sądowych w 1990 r. TEPIS ma na celu pogłębianie wiedzy w zakresie sztuki przekładu, ochronę praw autorskich tłumaczy i reprezentowanie interesów tłumaczy wobec władz RP. TEPIS jest członkiem Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT, organizacją pożytku publicznego oraz członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA. Obecnie liczy **1019** członków.

Znakomitą większość członków Towarzystwa stanowią tłumacze przysięgli. Siedziba Rady Naczelnej Towarzystwa mieści się w Warszawie, zaś w Szczecinie, Wrocławiu, Krakowie, Żarach i w Bytomiu działają Kola PT TEPIS, których adresy podajemy poniżej.

Towarzystwo TEPIS organizuje warsztatowe spotkania w ramach doskonalenia zawodowego tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych: Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego, Repetytoria dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych oraz Międzynarodowe Forum Przekładu Prawniczego i Sądowego. Dotychczas odbyło się wiele spotkań krajowych i międzynarodowych, podczas których wygłoszono **837** referatów. Ponadto w Szczecinie, Krakowie, Sosnowcu, Wrocławiu, Białymstoku i Zielonej Górze tłumacze wymieniają doświadczenia w ramach repetytoriów i na spotkaniach o różnej częstotliwości.

Członkowie Towarzystwa, którymi mogą być również cudzoziemcy zamieszkali poza terytorium RP, dzielą się na członków nadzwyczajnych, członków zwyczajnych, członków ekspertów, członków wspierających i członków honorowych.

Członkiem nadzwyczajnym Towarzystwa może zostać tłumacz przysięgły i tłumacz specjalistyczny o kwalifikacjach uznanych za równoważne z przewidzianymi w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego po udokumentowaniu co najmniej 3-letniej praktyki zawodowej.

Członkiem zwyczajnym może zostać członek nadzwyczajny z 10-letnią praktyką zawodową.

Członkiem ekspertem może zostać tłumacz wyróżniający się kwalifikacjami wśród członków zwyczajnych, uzyskując w ten sposób najwyższy status członkowski.

Członkiem wspierającym może być osoba fizyczna lub prawna po zadeklarowaniu regularnego wsparcia finansowego dla Towarzystwa. **Członkiem honorowym** może być osoba krajowa lub zagraniczna, zasłużona dla Towarzystwa.

Członkowie PT TEPIS otrzymują kwartalnik „**Biuletyn TEPIS**”. Wybrane referaty wygłoszone na seminariach, a także artykuły na tematy ważne dla tłumaczy publikowane są w czasopiśmie „**Lingua Legis**”, którego ukazało się 19 numerów. Wydawnictwo Translegis (d. Wydawnictwo TEPIS) wydaje książki nt. teorii i praktyki przekładu, w tym „Kodeks tłumacza przysięgłego z komentarzem” i wybory specjalistycznych tekstów paralelnych w językach angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim, polskim i włoskim oraz materiały pokonferencyjne. Nasze adresy:

Biuro Rady Naczelnej PT TEPIS, szef Biura RN Maria Piasecka, ul. Krasińskiego 16 lok. 134.

01-581 WARSZAWA. Tel./faks (+48)(22) 839 49 52. E-mail: tepis@tepis.org.pl

Rach. nr 46 10201026 00001502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa

Dolnośląskie Kolo PT TEPIS we Wrocławiu, prezes mgr Jerzy Ogonowski, ul. Januszowicka 17/19 m. 8, 53-135 Wrocław, tel. (71) 367 65 66

Górnośląskie Kolo PT TEPIS w Bytomiu: prezes dr Aleksandra Podgórnjak-Musil, Pl. Kościuszki 9/34, 41-902 Bytom, tel 661 200 100

Lubuskie Kolo TEPIS w Żarach, prezes dr Piotr Gadomski, ul. Miła 1a, 68-200 Żary, tel. (68) 363 03 77, faks (0-68) 363 03 78

Małopolskie Kolo PT TEPIS w Krakowie, prezes dr Maria Metzler, Skr. poczt. 119, 30-104 Kraków 45, tel./faks (12) 422 17 40

Pomorskie Kolo PT TEPIS w Szczecinie, prezes mgr Paulina Leśniak, ul. Monte Cassino 37 p. 316, 70-464 Szczecin, tel./faks (91) 433 03 73

Podlaskie Kolo PT TEPIS w Białymstoku, prezes Krystyna Sacha, ul Wierzbowa 3/1, 15-743 Białystok, Tel. (85) 651 8627

**Druk deklaracji członkowskiej można otrzymać z Biura Rady Naczelnej
lub pobrać ze strony: www.tepis.org.pl.**

SIÓDMA KADENCJA WŁADZ TOWARZYSTWA TEPIS

OD REDAKCJI

Dla członków założycieli to wprost niewiarygodne: nim się oglądneli – minęło dwadzieścia jeden lat od pamiętnego majowego dnia roku tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego, w którym zebrali się wszyscy (ponad sto osób!) w sali rozpraw warszawskiego Sądu Wojewódzkiego, aby powołać do życia Polskie Towarzystwo Tłumaczy Ekonomicznych, Prawniczych i Sądowych TEPIS. Skrót nazwy miał być jej integralnym elementem i do tego nośnym: dającym się łatwo wymówić nawet przez cudzoziemców. I tak się stało.

Dzisiaj można powiedzieć, że – mimo zmiany nazwy i w kontekście działań nie zawsze uwieńczonych sukcesem - odnieśliśmy jeden niewątpliwy i niebagatelny sukces: wszyscy w kraju i za granicą wiedzą co to jest TEPIS. Co najwyżej można dyskutować, czy lepiej wiedzą w Polsce, czy na świecie. Odpowiedź na to pytanie może przyprawić niejednego Tepisjanina o frustrację i to nie bez powodu. Bo rzeczywiście więcej sukcesów odnosimy za granicą niż w kraju, w którym głos tej grupy zawodowej jest wysłuchiwany bez należytej uwagi, żeby nie powiedzieć – jest pomijany, jakby nigdy nikt głosu nie wydał.

Oddając jednak sprawiedliwość urzędniczej przyzwoitości, musimy przyznać, że otrzymywalismy czasem odpowiedzi na nasze pisma, protesty, zażalenia. Tylko – niestety – argumenty ze strony naszych adresatów były mało przekonujące, zwłaszcza w kwestii drastycznie zaniżonych stawek wynagrodzenia, których jakoby jedynym wyjaśnieniem jest do dziś dnia mizeria skarbu państwa. Nie wiemy, co jest bardziej żałosne: domniemany brak pieniędzy w państwowej kasie, czy posługiwanie się takim argumentem.

Trzy lata temu pisaliśmy w biuletynie: „Z jednej strony satysfakcja ze współpracy z instytucjami europejskimi, z uniwersytetami i uczelniami ... – z drugiej strony bunt przeciwko niezrozumiałemu przewlekłemu procedurom biurokratycznym.” Stwierdzenie ciągle aktualne ...

Pisaliśmy wtedy również: „Ci spośród członków Towarzystwa TEPIS, którzy przez ostatnie trzy lata działali aktywnie, na pewno często doznawali wiele uznania i satysfakcji w pracy na rzecz kolegów po fachu i adeptów zawodu, zwłaszcza dzieląc się z nimi wiedzą. Inni – zapewne w mniejszości – którzy oczekiwali od życia samych pozytywów i korzyści, mogą być rozczarowani. Nie wszyscy z nas mają świadomość, że tak nas szanują, jak sami się szanujemy, oraz że tyle mamy pożytku z naszej organizacji zawodowej, ile sami z siebie jej dajemy.” Dzisiaj też można tak powiedzieć.

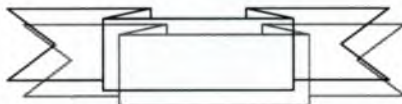
Na szczęście można też powiedzieć, że jest coraz więcej doskonałych profesjonalistów, którzy poświęcają czas na udzielanie się „dla idei” – bez korzyści, dla samej satysfakcji bycia użytecznym dla innych, czasem – dla zabłyśnięcia wiedzą ....

Podsumowanie VII kadencji Towarzystwa TEPIS nie wymaga komentarza, dokonania mówią same za siebie. Z tym optymistycznym przekonaniem zapraszamy serdecznie na Walne Zgromadzenie. Do zobaczenia!

SPIS TREŚCI

VIII Walne Zgromadzenie Członków PT TEPIS	3
Porządek obrad VIII Walnego Zgromadzenia PT TEPIS	4
Sprawozdanie z VII kadencji władz	5
XXV Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego	10
Laboratorium dla Kandydatów na Tłumacza Przysięgłego	12
Stanowisko PT TEPIS ws. zmiany ustawy o zawodzie TP	14
Opinia nt. tekstów specjalistycznych RJP PAN	15
Opinia nt. tekstów specjalistycznych Ekspertów PT TEPIS	16
Opinia nt. tekstów specjalistycznych Sekretarza Stanu MS	17
Laboratorium „TON” w Warszawie	18
Zakończenie projektu AVIDICUS – sympozjum w Londynie	19
Pierwszy sukces Podlaskiego Koła PT TEPIS	20
Tak było na XI Krakowskim Repetytorium TP	23
Przepraszamy Katedrę UNESCO UJ	23
X Międzynarodowe Forum Komitetu ds. TP w Paryżu	24
Regionalne Warsztaty projektu „Optimale” w Wilnie	25
I. Walne Zgromadzenie EULITA w Hanowerze	25
XIX Światowy Kongres FIT w San Francisco	27
Nowy projekt UE „TRAFUT”	29
Odszedł pierwszy wiceprezes Towarzystwa TEPIS	30
Duńskie Stowarzyszenie Tłumaczy Urzędowych	31
Kalendarium konferencji dla tłumaczy	33
Gratulujemy tytułu nowemu członkowi Wspierającemu	34
Gratulujemy tytułu nowym Członkom Zwyczajnym	34
Witamy nowych Członków Nadzwyczajnych	34
Orientacyjne wolnorynkowe ceny za tłumaczenie	35
Składka członkowska PT TEPIS	35
Liczba członków PT TEPIS	35
Tabela stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego ...	36

**ZAWIADOMIENIE
O VIII WALNYM ZGROMADZENIU
CZŁONKÓW POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
TEPIS**

**Rada Naczelna PT TEPIS
niniejszym zawiadamia, że**

**VIII WALNE ZGROMADZENIE CZŁONKÓW
POLSKIEGO TOWARZYSTWA TŁUMACZY TEPIS
odbędzie się w piątek, 14 października 2011 r. o g. 14.00
w Domu „Amicus” w Warszawie, ul. Hozjusza 2**

Porządek dzienny Walnego Zgromadzenia przewiduje dyskusję nad sprawozdaniem z działalności Towarzystwa, głosowanie nad absolutorium dla ustępujących władz, wybory prezesa VIII kadencji, zmiany Statutu, wolne wnioski i uchwały w sprawach zgłoszonych pod obrady.

Sprawozdanie z działalności PT TEPIS podczas VII kadencji władz w latach 2008 - 2011 znajduje się na dalszych stronach biuletynu oraz na stronie:

www.tepis.org.pl

**PORZĄDEK OBRAD VIII WALNEGO ZGROMADZENIA
CZŁONKÓW POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
TEPIS**

Warszawa, 14 października 2011 r.
Dom Amicus, ul. Hozjusza 2

1. Otwarcie obrad, powitanie gości i uczestników Walnego Zgromadzenia
2. Wybór przewodniczącego i wiceprzewodniczącego obrad WZ
3. Wybór prezydium Walnego Zgromadzenia
4. Przyjęcie porządku dziennego WZ
5. Wybory komisji skrutacyjnej, wnioskowej i wyborczej
6. Uchwalenie regulaminu obrad WZ
7. Sprawozdanie komisji skrutacyjnej o prawomocności obrad
8. Podjęcie uchwały zmieniającej Statut PT TEPIS
9. Sprawozdanie prezesa z działalności PT TEPIS w 2008-2011
10. Sprawozdanie Sądu Koleżeńskiego za okres 2008-2011
11. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za okres 2008-2011
12. Dyskusja i głosowanie nad absolutorium dla władz VII kadencji
13. Zgłoszenie kandydatur na prezesa PT TEPIS
14. Wybory prezesa PT TEPIS
15. Zgłaszanie kandydatów do władz: Rady Naczelnej Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego
16. Zamknięcie listy kandydatów do władz PT TEPIS
17. Wystąpienie nowo wybranego prezesa PT TEPIS
18. Wybory władz PT TEPIS
19. Zgłaszanie wniosków i propozycji uchwał
20. Sprawozdanie komisji wnioskowej WZ
21. Dyskusja i głosowanie nad uchwałami WZ
22. Ogłoszenie wyników wyborów władz PT TEPIS
23. Zamknięcie obrad Walnego Zgromadzenia.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POLSKIEGO TOWARZYSTWA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH TEPIS W OKRESIE VII KADENCJI WŁADZ W LATACH 2008-2011

Doskonalenie zawodowe

Realizacja jednego z podstawowych zadań statutowych PT TEPIS, jakim jest zapewnianie tłumaczom przysięgłym i specjalistycznym możliwości doskonalenia zawodowego, odbywała się według formuły spotkań warsztatowych pod nazwą „Repetytorium dla Tłumaczy”, „Laboratorium Tłumaczy” lub „Warsztaty dla Tłumaczy”. Spotkania te były organizowane przez Kolegium Doskonalenia Zawodowego PT TEPIS w Warszawie, natomiast w Krakowie, Wrocławiu, Szczecinie, Sosnowcu, Zielonej Górze i Białymstoku – przez Zarządy Kół PT TEPIS.

Doroczne Warsztaty w Warszawie. Kolegium Doskonalenia Zawodowego organizowało co roku w Warszawie Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego z okazji Międzynarodowego Dnia Tłumacza w ostatni weekend września w salach Hotelu Mercure. Wszystkie spotkania tłumaczy w Warszawie – o charakterze ogólnokrajowym - cieszyły się dużym powodzeniem i przyciągały każdorazowo ok. 100 uczestników, którzy słuchali referatów wygłaszanych w co najmniej pięciu lub sześciu sekcjach językowych: angielskiej, francuskiej, niemieckiej, rosyjskiej, włoskiej i hiszpańskiej. Doroczne Warsztaty, organizowane w tej formule prawie od początku istnienia PT TEPIS, w okresie sprawozdawczym odbyły się odpowiednio: XXII WPPS – 27-28 września 2008 r. (29 referatów), XXIII WPPS – 26 września 2009 r. (27 referatów), XXIV WPPS – 25 września 2010 r. (32 referaty).

Repetytoria w Warszawie. Kolegium Doskonalenia Zawodowego zorganizowało osiem spotkań w Warszawie z cyklu „Repetytorium dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznego”, z których X RTPS odbyło się 28 listopada 2008 r., XI RTPS – 28 marca 2009 r., XII RTPS – 27 czerwca 2009 r., XIII RTPS – 20 lutego 2010 r., XIV RTPS – 22 maja 2010 r., XV RTPS – 20 listopada 2010 r., XVI RTPS – 12 marca 2011 r., XVII RTPS – 4 czerwca 2011 r.

Laboratoria w Warszawie. Kolegium Doskonalenia Zawodowego kontynuowało cykl pn. „Laboratorium Tłumacza Przysięgłego – kurs podstawowy”, w ramach którego odbyły się wykłady (każdorazowo 24 godzin) II. LTP w okresie październik – listopad – grudzień 2008 r., III. LTP - marzec - maj 2009 r. i IV LTP - marzec - kwiecień 2010 r., oraz V. LTP – w październiku 2010 r. Natomiast w nowym cyklu pn. „Laboratorium Nauczycieli Przedmiotu - Status i etyka zawodowa tłumacza przysięgłego” odbyły się wykłady (każdorazowo 6 godzin) I. LNP - we wrześniu 2009 r. i II. LNP - wrześniu 2010 r. W styczniu 2011 r. odbyło się w Warszawie Laboratorium TON pn. „Tłumaczenie na Odległość i Notacja” (10 godzin wykładów) w ramach realizacji projektu UE „Avidicus”.

Nowa formuła Laboratorium dla Kandydatów na Tłumacza Przysięgłego i dla Tłumaczy Specjalistycznych w Warszawie. W lipcu 2011 r. została opracowana przez Kolegium Kształcenia Zawodowego we współpracy z Kolegium Ekspertów PT TEPIS nowa formuła kursu dla kandydatów na tłumacza przysięgłego przewidująca 144 godziny wykładów i zajęć podczas dziewięciu comiesięcznych zjazdów.

Repetytoria w Krakowie i Zakopanem. Zarząd Małopolskiego Koła PT TEPIS zorganizował w latach 2008-2011 sześć spotkań pn. „Krakowskie Repetytorium dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych” (KRTPS) w salach Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. W tym cyklu VI KRTPS odbyło się 18 października 2008 r. w Krakowie, VII KRTPS – 18-19 kwietnia 2009 w Zakopanem, VIII KRTPS – 21 listopada 2009 r. w Krakowie, IX

KRTPS – 17 kwietnia 2010 r., X KRTPS 13 listopada 2010 r. oraz XI KRTPS – 16 kwietnia 2011 r. – również w Krakowie. Członkowie Małopolskiego Koła spotykali się też na „Warsztatach Przy Kawie”.

Warsztaty we Wrocławiu. Zarząd Dolnośląskiego Koła PT TEPIS we Wrocławiu, po uprzednim nawiązaniu współpracy z Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim, w latach 2008-2011 zorganizował pięć spotkań z cyklu pn. „Dolnośląskie Warsztaty dla Tłumaczy” (DWT) w salach tego Urzędu we Wrocławiu. Kolejne Warsztaty odbyły się: V DWT – 21 listopada 2008 r., IX DWT – 15 maja 2009 r., X DWT – 9 października 2009 r., XI DWT – 8 października 2010 r. oraz XII DWT – 4 lutego 2011 r.

Repetytoria i szkolenia w Sosnowcu. Zarząd Górnośląskiego Koła PT TEPIS w Bytomiu zorganizował w cyklu pn. „Górnośląskie Repetytorium dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych” (GRTPS) w Sosnowcu pięć spotkań: IV GRTPS – 16 kwietnia 2009 r., V GRTPS – 23 października 2009 r., VI GRTPS – 26 marca 2010 r. i VIII GRTPS – 22 października 2010 r. Ponadto w maju i czerwcu 2009 r. odbyło się w Sosnowcu szkolenie nt. prawa cywilnego, karnego i gospodarczego, w marcu 2010 r. - szkolenie nt. prawa upadłościowego, zaś w lutym 2011 r. – szkolenie z zakresu prawa cywilnego, zaś w grudniu 2009 r. i w marcu 2010 r. - warsztaty nt. autoprezentacji i wizerunku zawodowego tłumacza.

Laboratoria dla Tłumaczy w Szczecinie. Zarząd Pomorskiego Koła PT TEPIS w Szczecinie w latach 2008-2011 r. zorganizował sześć szkoleń z cyklu pn. „Szczecińskie Laboratorium dla Tłumaczy” (SLT): w kwietniu i maju – I. SLT nt. impostacji głosu tłumacza, II i III SLT – we wrześniu 2010 r., IV SLT – w listopadzie 2010 r., V SLT – w styczniu 2011 r. oraz VI SLT – w marcu 2011 r.

Repetytoria Zarządu Lubuskiego Koła PT TEPIS. W październiku 2008 r. odbyło się II Repetytorium Tłumaczy Przysięgłych w Gorzowie Wielkopolskim, zaś zaplanowane III Laboratorium, które miało się odbyć 25 marca 2010 r. w Żarach, zostało odwołane ze względu na brak zgłoszeń.

Repetytorium w Białymstoku. Zarząd Podlaskiego Koła PT TEPIS, powołanego do życia 1 czerwca 2010 r., zorganizował I Białostockie Repetytorium Tłumaczy Przysięgłych w salach Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w dniu 25 marca 2010 r.

Starania o lepszy status prawny i wyższą rangę zawodu tłumacza przysięgłego

W ramach starań o polepszenie statusu prawnego tłumaczy przysięgłych Rada Naczelna opracowała i wystosowała liczne pisma skierowane do Ministra Sprawiedliwości w sprawie drastycznie zaniżonych stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. Ze względu na wydłużające się w czasie procedury legislacyjne, Rada Naczelna występowała do Ministra Sprawiedliwości, Dyrektora Departamentu Organizacyjnego MS oraz Wydziału Tłumaczy Przysięgłych MS z licznymi monitami na ten temat.

W toku codziennej współpracy ustawowej z Ministerstwem Sprawiedliwości członkowie PT TEPIS brali udział w pracach Państwowej Komisji Egzaminacyjnej przeprowadzającej egzaminy dla tłumaczy przysięgłych oraz Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych.

W celu podniesienia rangi zawodu Towarzystwo TEPIS wystąpiło o nadanie swoim zasłużonym członkom odznaczeń państwowych, w wyniku czego 16 osobom nadano Brązowe, Srebrne i Złote Krzyże Zasługi. Z okazji dwudziestolecia Towarzystwa TEPIS 15 członków wyróżniono Odznaką za Zasługi dla PT TEPIS oraz nadano tytuł honorowego członka PT TEPIS pięciu tłumaczom zasłużonym w działalności społecznej na rzecz tej grupy zawodowej w Anglii, Belgii, Holandii i Rosji.

O wszystkich wystąpieniach i podejmowanych akcjach członkowie PT TEPIS byli regularnie informowani podczas spotkań warsztatowych, na łamach niniejszego biuletynu, indywidualnie adresowaną pocztą elektroniczną oraz na stronie internetowej Towarzystwa.

Nowelizacja Kodeksu tłumacza przysięgłego

W celu podwyższenia autorytatywności zasad wykonywania zawodu, uchwałą Rady Naczelnej z 4 lutego 2010 r. postanowiono przystąpić do nowelizacji Kodeksu tłumacza przysięgłego z 2005 r. oraz powołać z tej okazji Międzyinstytucjonalny Komitet Konsultacyjny, w skład którego weszli przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości, Krajowej Rady Sądownictwa, Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, Naczelnej Rady Adwokackiej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Forum Pracowników Urzędów Stanu Cywilnego i Rady Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk oraz przedstawiciele uczelni: Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Gdańskiego, Politechniki Częstochowskiej, Uniwersytetu Wrocławskiego i Uniwersytetu Śląskiego oraz przedstawiciele organizacji zrzeszający tłumaczy: Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich, Bałtyckiego Stowarzyszenia Tłumaczy, Stowarzyszenia Tłumaczy Polskiego Języka Migowego i Polskiego Stowarzyszenia Biur Tłumaczeń.

Rada Naczelna postanowiła ogłosić znowelizowany tekst Kodeksu tłumacza przysięgłego na stronie internetowej Towarzystwa 1 września 2011 r. i udzieliła auspicjów Wydawnictwu Translegis na jego publikację wraz z nowym komentarzem w postaci książkowej, zaplanowaną na październik 2011 r.

Współpraca z uczelniami

Towarzystwo kontynuowało współpracę w ramach porozumień podpisanych z kilkudziesięciu uczelniami. Członkowie TEPIS-u z dużym doświadczeniem zawodowym i dydaktycznym aktywnie udzielali się jako nauczyciele tłumaczenia sądowego i prawniczego, prowadzili wykłady na Uniwersytecie Wrocławskim, Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie, w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku, Toruniu, Chorzowie i innych. W ramach swoich wykładów członkowie PT TEPIS przekazywali wiedzę nt. zasad wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego i metodologii przekładu prawniczego i sądowego.

Współpraca z Międzynarodową Federacją Tłumaczy

Od chwili nabycia członkostwa Międzynarodowej Federacji Tłumaczy w 1993 r. Towarzystwo TEPIS bierze aktywny udział w konsolidacji i doskonaleniu zawodowym tłumaczy pod auspicjami FIT.

Zofia Rybińska, wiceprezes PT TEPIS, wzięła udział w Dorocznym Zgromadzeniu FIT Europe - Regionalnym Centrum Europejskim Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT, które odbyło się w Berlinie we wrześniu 2009 r. Na spotkaniu z tej okazji z przedstawicielem argentyńskiego stowarzyszenia członkowskiego FIT - Colegio de Traductores Publicos de la Ciudad de Buenos Aires, podpisała w imieniu Rady Naczelnej PT TEPIS porozumienie o współpracy, które ze strony Colegio sygnowała Leticia Ana Martinez. Porozumienie to ma na celu wymianę doświadczeń w zakresie kształcenia tłumaczy oraz udział w konferencjach i spotkaniach organizatorów bez zobowiązań finansowych. Na zaproszenie Colegio, w ramach tego porozumienia, Zofia Rybińska wzięła udział w V Latinoamerykańskim Kongresie Tłumaczy w maju 2010 r., podczas którego wygłosiła referat nt. statusu i kwalifikacji tłumaczy przysięgłych w Polsce.

Kontynuując współpracę z Komitetem ds. Tłumaczy Prawniczych i Sądowych FIT, w okresie sprawozdawczym prezes Towarzystwa TEPIS, Danuta Kierzkowska, przyjęła funkcję eksperta tego Komitetu FIT, zaś współprzewodniczącą Komitetu została Zofia Rybińska, która od 2009 r. brała udział w działaniach zmierzających do powołania nowego zarządu tego Komitetu, uczestniczyła w kolejnych zebraniach tego zarządu oraz w zorganizowanym pod jego auspicjami X Międzynarodowym Forum Tłumaczeni Prawniczego i Sądowego FIT nt. etyki i dobrej praktyki w Paryżu w maju 2011 r.

Biuro Rady Naczelnej kontynuowało obsługę członków PT TEPIS w formalnościach związanych z uzyskaniem międzynarodowej legitymacji FIT, która ma służyć podnoszeniu rangi zawodowej tłumaczy polskich poza granicami naszego kraju. Kontynuowano również prenumeratę kwartalnika FIT pn. „Translatio” pod redakcją Rene Haeseryna, rozdzielając 10 egzemplarzy między pięć Kół PT TEPIS oraz biblioteki uniwersyteckie.

Udział PT TEPIS w projektach Komisji Europejskiej 2008-2011

W uznaniu aktywności i dokonania Towarzystwa TEPIS, prezes Danuta Kierzkowska, wiceprezes Zofia Rybińska i wiceprezes Joanna Miler Cassino zostały zaproszone do udziału w trzech prestiżowych projektach unijnych związanych z praktyką tłumaczy sądowych: Forum Refleksji nad Wielojęzycznością i Kształceniem Tłumaczy (Reflection Forum on Multilingualism and Interpreter Training), Europejskie Stowarzyszenie Tłumaczy Sądowych „EULITA” (European Legal Interpreters and Translators Association), oraz „AVIDICUS” - Ocena przydatności tłumaczenia wideokonferencyjnego w postępowaniu karnym.

Forum Refleksji nad Wielojęzycznością i Kształceniem Tłumaczy, powołane w 2008 r., składające się z siedmiu ekspertów-tłumaczy – w tym prezesa PT TEPIS dr Danuty Kierzkowskiej - obok przedstawicieli europejskich instytucji wymiaru sprawiedliwości i Komisji Europejskiej, wypracowało po sześciu naradach uczestników projektu w Brukseli zalecenia niezależnych ekspertów na temat strategii kształcenia i dobrych praktyk oraz zapewnienia lepszej jakości usług tłumaczy sądowych w krajach członkowskich Unii Europejskiej.

EULITA czyli Europejskie Stowarzyszenie Tłumaczy Sądowych była owocem projektu (2008-2009), który miał na celu stworzenie koncepcji, zasad przynależności i powołanie do życia tego stowarzyszenia. Prezes D. Kierzkowska i wiceprezes Z. Rybińska wzięły udział w kolejnych naradach, które odbyły się w Edynburgu, Lublanie i Warszawie (czerwiec 2009 r.). Na ostatniej naradzie w Antwerpii (listopad 2009 r.), zostało powołane do życia stowarzyszenie EULITA przez trzy zawodowe organizacje tłumaczy: Fińskie Stowarzyszenie Tłumaczy (SKTL), Hiszpańskie Stowarzyszenie Tłumaczy Zawodowych i Przysięgłych (APTII) i Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, trzy uczelnie: Heriot-Watt University w Edynburgu, Uniwersytet w Lublanie i Lessius University College w Antwerpii oraz dwie międzynarodowe organizacje zrzeszające tłumaczy: FIT i AIIC.

Przedstawicielka Towarzystwa TEPIS w osobie Zofii Rybińskiej została powołana na wiceprezesa stowarzyszenia EULITA w Tymczasowym Komitecie Wykonawczym od 2009 roku do marca 2011 r., kiedy to w Hanowerze, podczas I. Walnego Zgromadzenia EULITA, została wybrana wiceprezesem na pierwszą trzyletnią kadencję władz tego stowarzyszenia.

AVIDICUS to projekt, który miał za zadanie dokonać analizy problemów występujących w tłumaczeniu przy użyciu urządzeń wideokonferencyjnych oraz opracować zalecenia i wskazówki w zakresie dobrej praktyki, a także metod szkolenia praktykujących tłumaczy i adeptów zawodu oraz prokuratorów, sędziów i policjantów.

W projekcie AVIDICUS partnerami byli: brytyjski Uniwersytet w Surrey, belgijska uczelnia Lessius University College, belgijska Policja, holenderskie Ministerstwo Sprawiedliwości oraz Polskie Towarzystwo TEPIS. W ramach realizacji tego projektu odbyły się narady w Guildford, Utrechcie, Warszawie (wrzesień 2010 r.) i w Londynie. Podsumowaniem projektu było sympozjum w Londynie, które odbyło się w lutym 2011 r.

We wszystkich naradach uczestniczyły Joanna Miler-Casino i Zofia Rybińska, które w Warszawie zorganizowały i przeprowadziły testy we współpracy z przedstawicielami Prokuratury Krajowej, oraz warsztaty we współpracy z Warszawskimi Prokuratorami Okręgowymi dla Warszawy i Warszawy- Pragi. Projekt trwał od lutego 2009 do marca 2011 r.

TRAFUT- Training for the Future to nowy projekt unijny, w którym partnerem jest - obok Stowarzyszenia EULITA - Towarzystwo TEPIS. Projekt ten poświęcony jest promowaniu wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i pisemnego w postępowaniu karnym. W ramach tego projektu w ciągu 18 miesięcy mają być zorganizowane cztery regionalne spotkania warsztatowe w Lublanie, Madrycie, Helsinkach i w Antwerpii, zaś Towarzystwo TEPIS otrzymało zadanie zorganizowania w Warszawie narady roboczej w styczniu 2012 r.

Publikacje pod auspicjami PT TEPIS

Towarzystwo nieodpłatnie dostarczało swoim członkom „Biuletyn TEPIS”, który zawiera najważniejsze wiadomości z życia zawodowego tłumaczy w kraju i na świecie oraz informacje nt. aktualnego statusu prawnego tłumaczy przysięgłych. W okresie sprawozdawczym członkowie otrzymali osiem numerów biuletynu – od 67 do 75.

Ponadto, pod stałymi auspicjami Towarzystwa ukazały się sumptem Wydawnictwa Translegis, partnera PT TEPIS, trzy numery (17, 18 i 19) specjalistycznego czasopisma „Lingua Legis”.

Wydawnictwo Translegis kontynuowało również dystrybucję dziesięciu książek wydanych wcześniej pod auspicjami Towarzystwa, wydało pięć nowych pozycji: „Raccolta di documenti italiani”, „The Grammatical Structure of Legal English”, „Neue Auswahl Deutschsprachiger Dokumente”, „The New Selection of English Documents” i „Teksty egzaminacyjne dla kandydatów na tłumacza przysięgłego” oraz przygotowało do druku trzy kolejne pozycje: „Nouveau recueil de documents francais”, „Polsko-angielski słownik terminów prawnych Polterm” oraz „Kodeks tłumacza przysięgłego z nowym komentarzem”.

Członkowie PT TEPIS przy okazji spotkań warsztatowych mają możliwość zakupu publikacji Wydawnictwa Translegis po niższych cenach.

Podsumowanie

Działalność władz, ciał i zarządów Kół PT TEPIS w VII kadencji można podsumować pozytywnie w zakresie doskonalenia zawodowego, starań o lepszy status tłumacza przysięgłego, poszerzonej współpracy z instytucjami i uczelniami krajowymi oraz z organizacjami międzynarodowymi.

Kolegium Doskonalenia Zawodowego oraz Zarządy Kół PT TEPIS zorganizowały ogółem 43 spotkania warsztatowe (o 13 spotkań więcej niż w kadencji 2005-2008), na które poświęcono 358 godzin i podczas których wygłoszono 88 referatów. Członkowie otrzymali osiem numerów „Biuletynu TEPIS”, zaś pod auspicjami Towarzystwa wydano trzy numery czasopisma „Lingua Legis”, cztery nowe pozycje książkowe oraz przygotowano do druku trzy kolejne publikacje.

**KOLEGIUM DOSKONAŁENIA ZAWODOWEGO
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
TEPIS**
zaprasza na

**XXV WARSZTATY PRZEKŁADU
PRAWNICZEGO I SPECJALISTYCZNEGO**

które odbędą się w dniu 15 października 2011 r. (sobota)
w salach Biblioteki Narodowej w Warszawie, al. Niepodległości 213

W PROGRAMIE:

- 10.00 – 14.00 **Sesja plenarna** na tematy wspólne dla wszystkich tłumaczy:
- Wierność ustnego tłumaczenia sądowego, techniki i strategii – Janusz Poznański
  - Tłumaczenie ustne: pamięć, płynność, stres - tłumaczenie konsekwentne i a vista ze szczególnym uwzględnieniem procesów pamięciowych – Małgorzata Tryba
  - Wady i zalety narzędzi wspomagających tłumaczenie” – Grzegorz Wiśniewski
  - TEPIS w projektach europejskich – Zofia Rybińska, Joanna Miler
  - Znowelizowany Kodeks tłumacza przysięgłego – Danuta Kierzkowska
- 14.00 – 15.00 Lunch
- 15.00 - 18.00 **Obrady w sekcjach językowych:** angielskiej, rosyjskiej, niemieckiej, francuskiej, włoskiej i hiszpańskiej (w zależności od liczby zgłoszeń) na tematy związane z metodologią tłumaczenia, terminologią i frazeologią tekstów prawniczych, ekonomicznych i innych specjalistycznych.
- 18.00 – Toast hieronimkowy z okazji Międzynarodowego Dnia Tłumacza

Stoisko Translegis z publikacjami dla tłumaczy z 25% zniżką dla uczestników WPISOWE, w tym lunch oraz toast hieronimkowy: 190 zł dla członków PT TEPIS, dla niezrzeszonych – 240 zł, studenci za okazaniem legitymacji – 190 zł.

Prelegenci nie płać wpisowego, tylko opłatę za lunch w wysokości 80 złotych

Wpisowe prosimy przelewać na konto:

46 1020 1026 0000 1502 0117 5983, PKO BP 2 O/Warszawa

Zgłoszenia do **26 września br.** ze wskazaniem sekcji, w której obradach zgłaszający chce uczestniczyć. Adres poczty elektronicznej: tepis@tepis.org.pl

Biuro Rady Naczelnej (w godz. 8.00-15.00): tel. 22 839 49 52.

W razie niemożności wzięcia udziału w warsztatach wpisowe nie podlega zwrotowi

Program roboczy XXV WPPiS zostanie ogłoszony po 12 września 2011 r/
na stronie www.tepis.org.pl.

**ZGŁOSZENIE UCZESTNICTWA
W XXV WARSZTATACH PRZEKŁADU
PRAWNICZEGO I SPECJALISTYCZNEGO W WARSZAWIE**
organizowanych w dniu 15 października 2011 r.
w salach konferencyjnych Biblioteki Narodowej w Warszawie,
al. Niepodległości 213

Niniejszym zgłaszam udział w XXV Warsztatach jako uczestnik, w związku z czym należność za wpisowe, w tym za lunch i toast hieronimkowy, wpłacę z dopiskiem „XXV Warsztaty 2011” na konto PT TEPIS nr 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983 PKO BP 2 O/Warszawa w wysokości (właściwe zaznaczyć):

- 190 zł jako członek PT TEPIS
- 240 zł jako tłumacz niezrzeszony
- 190 zł jako student, który okaże recepcji legitymację
- 80 zł jako opłatę za lunch i toast hieronimkowy

Pragnę wziąć udział w obradach sekcji (właściwe zaznaczyć):

angielskiej niemieckiej rosyjskiej francuskiej włoskiej hiszpańskiej

Zgłaszam udział w XXV Warsztatach jako PRELEGENT ZWOLNIONY Z WPŁATY WPISOWEGO, ponieważ pragnę wygłosić referat na temat:

.....
.....

w sekcji (właściwe zaznaczyć):

angielskiej niemieckiej rosyjskiej francuskiej włoskiej hiszpańskiej

Imię, nazwisko i adres .....

Data zgłoszenia: .....

Podpis: .....

Adresat zgłoszenia:

Biuro RN PT TEPIS, ul. Krasińskiego 16 lok. 134, 01-581 Warszawa
Tel./fax: +48 (22) 8394952 Faks: +48 (22) 839 49 52 E-mail: tepis@tepis.org.pl

**KOLEGIUM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
TEPIS**
zaprasza na

**LABORATORIUM DLA KANDYDATÓW
NA TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO I TŁUMACZY SPECJALISTYCZ-
NYCH**
Edycja I, rok: 2011/2012

Program Laboratorium przewiduje głównie ćwiczenia praktyczne, prowadzone przez doświadczonych tłumaczy przysięgłych, w tym nauczycieli akademickich, z udziałem konsultantów - prawników.

Celem Laboratorium jest przygotowanie do egzaminu na tłumacza przysięgłego, przygotowanie do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego i specjalistycznego oraz doskonalenie zawodowe praktykujących tłumaczy.

Grupy językowe: angielska, francuska, niemiecka, rosyjska, włoska – w zależności od liczby zgłoszeń

Terminy zjazdów: 1. 8-9 X, zjazd 2. 5-6 XI, zjazd 3. 17-18 XII, zjazd 4. 14-15 I, zjazd 5. 18-19 II, zjazd 6. 24-25 III, zjazd 7. 28-29 IV, zjazd 8. 19-20 V, zjazd 9. 9-10 VI (soboty i niedziele po 8 godzin dziennie)

Miejsce zajęć: Biblioteka Narodowa w Warszawie, Al. Niepodległości 213

Opłatność: 1. Opłata jednorazowa: 4 500 zł płatna do 24 września 2011 r.
2. Opłata w dwóch ratach: 5 000 zł. I rata 2 500 zł płatna do 24 września 2011, II rata 2 500 zł płatna do 15 stycznia 2012 r.
3. Opłata jednorazowa dla członków PT TEPIS: 4 200 zł płatna do 17 września 2011 r.
4. Opłata w dwóch ratach dla członków PT TEPIS: 4 500 zł I rata 2 250 zł płatna do 24 września 2011 r., II rata 2 250 zł płatna do 15 stycznia 2012 r.

Wpłaty na konto PT TEPIS: 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa z dopiskiem: „Laboratorium Kandydatów TP”. **Zgłoszenia:** po wypełnieniu załączonego druku wysłać na adres: laboratorium@tepis.org.pl do 12 września 2011 r. O przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń.

Więcej informacji na stronie www.tepis.org.pl

**ZGŁOSZENIE UCZESTNICTWA W LABORATORIUM
DLA KANDYDATÓW NA TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO I
TŁUMACZY SPECJALISTYCZNYCH**

Imię, nazwisko:.....

.....

Adres: .....

Dane kontaktowe: e-mail: .....

tel. ....

Ukończony kierunek studiów, uczelnia:.....

Język ojczysty: .....

Członek PT TEPIS: Tak   Nie

Tłumacz przysięgły: Tak   Nie

Grupa językowa: angielska   francuska

niemiecka   rosyjska   włoska

Niniejszym zobowiązuję się do dokonania wpłaty jednorazowej / w dwóch ratach na konto PT TEPIS po podpisaniu odpowiedniej umowy.

Data zgłoszenia: .....

Podpis: .....

Zgłoszenie należy przesłać na adres: e-mail: laboratorium@tepis.org.pl

Biuro RN PT TEPIS, ul. Krasińskiego 16 lok. 134, 01-581 Warszawa

Tel./fax: +48 (22) 8394952 Faks: +48 (22) 839 49 52

STANOWISKO POLSKIEGO TOWARZYSTWA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH „TEPIS” WS. ZMIANY USTAWY O ZAWODZIE TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

W dniu 1 lipca 2011 r. weszła w życie zmiana w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego (uztp) na mocy ustawy o ograniczeniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców. Zmiany dokonano bez zasięgnięcia opinii podmiotów zainteresowanych rozstrzygnięciem sprawy czyli z pominięciem obowiązku przewidzianego prawem (§ 1 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. ws. zasad techniki prawodawczej). W ten sposób, bez konsultacji z organizacjami zawodowymi tłumaczy, w celu ograniczenia barier administracyjnych sięgnięto po najprostszą metodę i postanowiono obniżyć wymagania co do kwalifikacji zawodowych kandydatów na tłumacza przysięgłego.

Zniesiono przepis w art. 2 ust. 1 pkt. 5 uztp, który dotąd nakazywał absolwentom niefilologicznych kierunków studiów magisterskich ukończyć podyplomowe studia w zakresie tłumaczenia przed przystąpieniem do egzaminu państwowego. Obecnie do tego egzaminu może przystąpić każdy, kto uzyskał tytuł magistra po ukończeniu studiów wyższych na dowolnym kierunku. W ten sposób prawo polskie nie wymaga już od kandydata na tłumacza przysięgłego żadnego wykształcenia zawodowego w zakresie wiedzy i praktyki tłumaczenia specjalistycznego, stanowiących przecież podstawę tego zawodu.

Ustawodawca najwidoczniej zakładał, że trzeba dać szansę samoukom, z których nielicznym utalentowanym (przy 25% zdawalności!) być może uda się czasem zdać trudny z założenia egzamin. Wtedy automatycznie być może staną się zawodowcami. Ustawodawca jakby nie wiedział, że tłumaczowi specjalistycznemu nie wystarczy talent, ani łut szczęścia na egzaminie, tylko bardzo konkretna wiedza, która jest niezbędna dla tłumacza tekstów specjalistycznych, jakimi są teksty prawne, prawnicze, ekonomiczne, medyczne i techniczne, czyli do wykonywania tak bardzo odpowiedzialnej, a nawet obłożonej rygiorem karnym (patrz 233 paragraf 1 kodeksu karnego) pracy. Widocznie przewiduje się, że metodą utrzymania wysokiego poziomu pracy tłumacza przysięgłego będzie karanie za źle wykonaną pracę.

Sztandarowym argumentem zwolenników dopuszczania do egzaminu nie tyle wszystkich odpowiednio wykształconych, co wszystkich zainteresowanych bez odpowiedniego przygotowania, jest prawnik z dobrą znajomością języka obcego. Ich zdaniem, nie musi już ukończyć podyplomowych studiów z zakresu tłumaczenia, ponieważ doskonale (nie wiadomo skąd) wie jak poradzić sobie na przykład z nieprzystawalnością obcych systemów i terminów prawnych. Niestety, nic bardziej mylnego.

Kłam takim wyobrażeniem zadają prawnicy, którzy licznie uczestnicząc w podyplomowych studiach dla tłumaczy przysięgłych wysoko cenią sobie możliwość zapoznania się z usystematyzowaną wiedzą filologiczną i arkanami tego zawodu, choćby jak w Kodeksie tłumacza przysięgłego, bezcennym w jego pracy, choć nie będącym aktem prawnym i nie należącym do kanonu wiedzy prawniczej. Pozbawieni tej wiedzy, jak sami przyznają, pozostają niepewni, sparaliżowani nieuchronnością przyszłych kłopotów.

Przyjętej przez ustawodawcę tezie o konieczności obniżania wymogów co do kwalifikacji adeptów zawodu tłumacza przysięgłego przeczy również masowe uczestnictwo filologów w studiach podyplomowych filologów. Stanowią oni 60-90% słuchaczy. Chociaż ustawowo zwolnieni z obowiązku ukończenia studiów podyplomowych w zakresie tłumaczenia, dowodzą najdobitniej, że filolog potrzebuje dodatkowej specjalistycznej wiedzy, której nie uzyskał podczas ogólnych studiów filologicznych. Jest to zawsze najliczniejsza grupa słuchaczy na każdej z ponad 40 uczelni, które prowadzą dziś podyplomowe studia dla tłumaczy w naszym kraju.

Zdrowy rozsądek absolwentów studiów niefilologicznych, zwolnionych na mocy zmiennej ustawy z obowiązku ukończenia studiów podyplomowych w zakresie tłumaczenia, aby racjonalnie funkcjonować pod rządami nowego prawa, będzie im kazał takie studia ukończyć (niechętnym nauce pozostaje gra w egzaminacyjną loterię). Z tego powodu, zapotrzebowanie na naukę zawodu tłumacza przysięgłego w Polsce nie zmaleje.

Zmieniona ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego godzi jednak w podstawy fachowości, a zatem w wizerunek i godność zawodu nierozzerwalnie przecież złączonego pracą na rzecz polskich organów. Psuje ona również jego wizerunek zwłaszcza na forum międzynarodowym.

Na tle bowiem mocno zaniedbanego statusu prawnego tłumaczy sądowych w wielu krajach Unii Europejskiej przedstawiciele Polski mogli dotychczas poszczycić się na forum europejskim ustawą o zawodzie tłumacza przysięgłego z 2004 r., która przewidywała obok specjalistycznego egzaminu państwowego odpowiednie dla tego zawodu wykształcenie. Ustawa ta wynikała z prawie stuletniej historii tego zawodu i była następczynią pierwszego aktu prawnego dotyczącego „tłumaczy przysięgłych” z 1920 r.

Ponadto wskazujemy, że swoim działaniem ustawodawca wyraźnie naruszył zalecenia Komisarza ds. Wielojęzyczności, Leonarda Orbana, nt. nieobniżania wymagań co do poziomu kwalifikacji tłumaczy (pismo do PT TEPIS z 25 lipca 2008 r. przedłożone Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu RP). Dziś na pytanie: „jakie specjalistyczne wykształcenie jest wymagane wobec kandydata na tłumacza przysięgłego?” odpowiedź brzmi: „żadne”.

OPINIA NT. TEKSTÓW SPECJALISTYCZNYCH RADY JĘZYKA POLSKIEGO PAN

W odpowiedzi na prośbę o wypowiedzenie się, prezes PT TEPIS otrzymał pismo RJP-143/W/2011 z dnia 14 czerwca 2011 r., sygnowane przez Radę Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, które przytaczamy poniżej.

„Odpowiadając na zastrzeżenia zgłoszone przez PT TEPIS wobec nieuznania tekstów prokuratorskich za specjalistyczne, przedstawiam następujące stanowisko:

1. Niewątpliwie specjalistyczne jest słownictwo (a przy tym i frazeologia) używana w języku prawnym i prawniczym. W uproszczeniu przez te rodzaje tekstów rozumiem – w przypadku języka prawnego – język używany w dokumentach wytworzonych w procesie stanowienia prawa, a w przypadku drugim – język używany w sytuacjach profesjonalnych przez osoby uprawiające zawody zaliczane do obszaru praktyki prawniczej. W tym kontekście nie mam wątpliwości co do nasycenia obu tych odmian słownictwem (i frazeologią) specjalistycznym (z pewnymi elementami żargonowymi obecnymi w języku prawniczym).

2. W dokumentach funkcjonujących w procedurach prokuratorskich wszakże znajdują się także inne teksty, formułowane niekoniecznie w języku prawnym lub prawniczym. Mam na myśli np. zgłoszenia spraw, które mogą się stać podstawą z oskarżenia prywatnego (wśród nich także ordynarne donosy), teksty przesłuchań prowadzonych (i protokołowanych) przez policjantów niekoniecznie posługujących się językiem prawnym lub prawniczym. Ich nasycenie słownictwem (i frazeologią)

specjalistycznym jest czasem znikome. Są one zbliżone raczej do potocznej odmiany języka.

3. Swoje stanowisko sformułowane zwłaszcza w punkcie 2. opieram nie tylko na literaturze fachowej (z zakresu tzw. juryslingwistyki lub legilingwistyki; stosowane są tu różne terminy), ale także na własnej praktyce biegłego językoznawcy, który przygotował liczne opinie dla prokuratur warszawskich.

4. Konkluzja: jednoznaczne przesądzenie, że **wszystkie** teksty, którymi dysponuje prokurator przynależą do kategorii języka prawnego lub prawniczego jest nieuzasadnione. Taka kwalifikacja odnosi się niewątpliwie tylko do **niektórych** tekstów (np. aktów oskarżenia).”

OPINIA NT. TEKSTÓW SPECJALISTYCZNYCH CZŁONKÓW EKSPERTÓW TOWARZYSTWA TEPIS

Po otrzymaniu opinii prof. dr hab. Tadeusza Zgółki, prezes Towarzystwa TEPIS, dr Danuta Kierzkowska oraz przewodniczący Kolegium Ekspertów PT TEPIS, dr Edward Szędzieliorz, wystosowali następujące pismo (RN.Pr.14/11) do wiceministra sprawiedliwości Zbigniewa Wrony, dyrektora Departamentu Organizacyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości Karola Dańka oraz do wszystkich Sądów Okręgowych, Prokuratur i Komend Policji z datą 12 lipca 2011 r.

W związku ze skargami tłumaczy przysięgłych na nieuwzględnianie przez niektóre sądy i prokuratury podwyższonej o 25% stawki za sporządzenie poświadczonego tłumaczenia tekstu zawierającego terminologię prawniczą, przesyłam w załączeniu stanowisko prof. dr hab. Tadeusza Zgółki z Rady Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, wyrażone w piśmie z dnia 14 czerwca 2011 r.

Pan Profesor Zgółka, jako biegły językoznawca, przygotowywał liczne opinie dla prokuratur warszawskich na temat rozróżnienia tekstów formułowanych w języku prawnym lub prawniczym od tekstów w języku ogólnym lub potocznym. Profesor Zgółka stwierdził, iż nie ma wątpliwości co do nasycenia języka prawnego i prawniczego specjalistycznym słownictwem i frazeologią, oraz w konkluzji zauważył, że nie wszystkie teksty zlecane przez prokuratora tłumaczom przysięgłym zaliczają się do tekstów specjalistycznych, a tylko niektóre z tych tekstów – na przykład akty oskarżenia.

Tymczasem ze strony sądów i prokuratur pojawiają się argumentacje albo negujące pogląd, że teksty prawnicze są tekstami specjalistycznymi, albo uznające ten pogląd, ale bezzasadnie negujące możliwość zastosowania do tłumaczenia takich tekstów przepisu stawek podwyższonych o 25%, chociaż § 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. ws. wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego mówi jednoznacznie o tłumaczeniu tekstów zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną, bez wyłączenia *expressis verbis* tekstów prawniczych, którego domniemanie jest błędną nadinterpretacją.

Stąd dalsza dyskusja na temat tezy, jakoby teksty prawne i prawnicze nie były tekstami specjalistycznymi, w świetle zarówno opinii uznanego językoznawcy, jak i stanu wiedzy na ten temat, jest bezprzedmiotowa.

Należy też z całą mocą zaprotestować przeciwko argumentacji niektórych (nielicznych) instytucji wymiaru sprawiedliwości, które - uznając teksty prawnicze za specjalistyczne -

twierdzą, że tłumaczom przysięgłym nie należy się za nie podwyższona stawka, ponieważ tłumaczenie prawnicze jako umiejętność uprzednio nabyta i stwierdzona podczas egzaminu nie sprawia im przecież żadnej trudności.

Taka paradoksalna argumentacja, odniesiona *per analogiam* do specjalizacji w innych zawodach, w tym również prawniczych, mogłaby doprowadzić do wniosku, że za pracę tych specjalistów zleceniodawca nie powinien płacić więcej niż za pracę niespecjalisty (na przykład pomocy biurowej), ponieważ nabyta specjalizacja prawnicza adwokata, notariusza, sędziego czy prokuratora nie uzasadnia – jakoby – powodu, dla którego trzeba ich za to gratyfikować, skoro takie właśnie specjalistyczne wykształcenie otrzymali i wykonywanie ich pracy nie sprawia im przecież żadnej trudności.

Rada Naczelna Towarzystwa TEPIS w imieniu tłumaczy przysięgłych protestuje przeciwko takim poglądom, których w żadnym razie nie usprawiedliwia mizeria skarbu państwa. Niedostatki finansowe naszego kraju są w tej kwestii znacznie mniejsze od skutków ułomnego rozumowania, które może kosztować społeczeństwo więcej niż spełnienie słuszych żądań tłumaczy. Lekceważenie ich żądań, po sześcioletnim okresie bezskutecznego oczekiwania na podwyżkę drastycznie zaniżonych stawek, może mieć wielce negatywny wpływ na współpracę instytucji wymiaru sprawiedliwości z tłumaczami przysięgłymi.

Dlatego każdy przejaw takiego błędnego rozumowania spotka się z naszej strony z podejmowaniem wszelkich działań, które w końcu położą kres niefachowym wywodom wyrażanym na szkodę tłumaczy przysięgłych.”

SEKRETARZ STANU W MINISTERSTWIE SPRAWIEDLIWOŚCI NA TEMAT TEKSTÓW SPECJALISTYCZNYCH

Ustosunkowując się do opinii członków ekspertów PT TEPIS nt. tekstów specjalistycznych, prezes Towarzystwa otrzymała następującą wypowiedź Stanisława Chmielewskiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości:

„W nawiązaniu do pisma z dnia 12 lipca 2011 r. w sprawie skarg tłumaczy przysięgłych na sposób ustalania wysokości ich wynagrodzenia przez niektóre sądy i prokuratury, uprzejmie informuję, że wspomniane organy zobowiązane są do stosowania w tym zakresie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz.U. Nr 15, poz. 131, z późn. zm.).

Zgodnie z § 3 pkt 1 rozporządzenia, za sporządzenie tłumaczenia tekstu zawierającego frazeologię i terminologię specjalistyczną wynagrodzenie podwyższa się o 25 % w stosunku do wynagrodzenia za tłumaczenie tekstu nie zawierającego takiej terminologii. Zatem o wysokości wynagrodzenia decyduje treść tłumaczonego pisma, a nie jego autor (np. sędzia czy prokurator), ani cel stworzenia pisma (np. do celów procesowych). Należy w pełni zgodzić się z poglądem Rady Języka Polskiego wyrażonym w piśmie pana prof. dr hab. Tadeusza Zgółki, że co prawda język prawny i prawniczy nasycone są słownictwem i frazeologią specjalistyczną, jednakże „w dokumentach funkcjonujących w procedurach prokuratorskich znajdują się także inne teksty, niekoniecznie formułowane w języku prawnym lub prawniczym”.

Dlatego też o wysokości wynagrodzenia przyznawanego tłumaczom przysięgłym decyduje w każdym przypadku organ prowadzący postępowanie i zlecający tłumaczenie. To on indywidualnie ocenia, czy w tłumaczym tekście występuje terminologia i frazeologia specjalistyczna, gdyż – jak to słusznie zauważył autor opinii Rady Języka Polskiego – „jednoznaczne przesądzenie, że wszystkie teksty, którymi dysponuje prokurator przynależą do kategorii

języka prawnego lub prawniczego jest nieuzasadnione. Taka kwalifikacja odnosi się niewątpliwie tylko do niektórych tekstów.”

Podobną opinię zaprezentował Sąd Apelacyjny w Krakowie w postanowieniu z dnia 5 lutego 2008 r. (sygn. akt AKZ 51/08) podnosząc, że podwyższone wynagrodzenie nie znajduje zastosowania, gdy tłumaczone dokumenty nie mają cech określonych w § 3 rozporządzenia w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. Wprawdzie postanowienie to dotyczyło podwyższenia na podstawie § 3 pkt 3 rozporządzenia, jednakże w mojej opinii może być w całej rozciągłości zastosowane w przypadku § 3 pkt 1.

Niezależnie od powyższych rozważań należy zauważyć, że na postanowienie o przyznaniu wynagrodzenia przysługuje tłumaczowi przysięgiemu zażalenie w ramach toczącego się postępowania (zarówno karnego, jak i cywilnego), natomiast Minister Sprawiedliwości nie ma możliwości wpływania na działalność orzeczniczą niezawisłych sądów.”

LABORATORIUM „TON” "TŁUMACZENIE NA ODLEGŁOŚĆ I NOTACJA"

W dniach 28-29 stycznia 2011 r., wykonując zobowiązania wynikające z udziału PT TEPIS w projekcie Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości, Wolności i Bezpieczeństwa KE pn. „ AVIDICUS” - Assessment of Videoconference Interpreting in the Criminal Justice System (Ocena przydatności tłumaczenia wideokonferencyjnego w sądowym postępowaniu karnym), przedstawicielki PT TEPIS w tym projekcie, wiceprezes Zofia Rybińska i wiceprezes Joanna Miler-Cassino, zorganizowały w ramach Laboratorium PT TEPIS nową formę szkolenia pn. „Tłumaczenie na odległość i notacja” w dniach 28-29 stycznia 2011 r.

Uczestniczki Laboratorium "Tłumaczenie na odległość i notacja"

Szkolenie to było jednocześnie pilotażowym modułem dla praktykujących tłumaczy, przeprowadzonym we współpracy z dwiema warszawskimi prokuraturami - Prokuraturą Okręgową Warszawa i Prokuraturą Okręgową Warszawa-Praga w Warszawie, które użyczyły pomieszczeń z urządzeniami do przeprowadzania przesłuchania na odległość (wideokonferencyjnymi).

Szkolenie składało się z części teoretycznej i praktycznej. Część teoretyczna obejmowała wykłady: „Tłumacz w postępowaniu karnym” (Janusza Poznańskiego), „Tłumaczenie na odległość (Joanny Miler-Cassino i Zofii Rybińskiej), „Stres w pracy tłumacza i techniki panowania nad stresem” (Marty Zyglińskiej), oraz wykład z ćwiczeniami pt. „Podstawowe zasady stosowania notacji” (Małgorzaty Tryby).

Część praktyczna polegała na tłumaczeniu z zastosowaniem urządzeń wideokonferencyjnych scenariuszy przesłuchania świadka w sprawie karnej na etapie postępowania przygotowawczego. Ćwiczenie tłumaczenia w obu prokuraturach zostało poprzedzone informacjami wstępnymi udzielonymi przez prokuratora Agnieszkę Brachfogel-Milewską – kierownika Samodzielnego Działu do Spraw Informatyzacji i Analiz, Prokuratury Okręgowej w Warszawie, oraz prokuratora Renatę Sławek-Budrewicz - kierownika Samodzielnego Działu do Spraw Informatyzacji i Analiz z Prokuratury Okręgowej Warszawa Praga. W związku z tym, że pomieszczenia w prokuraturze dostępne były tylko w dni robocze, szkolenie rozpoczęto od części praktycznej.

W trakcie części praktycznej członkowie PT TEPIS wcielili się w role prokuratora i świadka. Uczestniczki laboratorium (siedem tłumaczek) reprezentowały język angielski, niderlandzki, rosyjski i włoski. Drugiego dnia, po części teoretycznej, odbyła się dyskusja podsumowująca, po której uczestniczki w rozdanej ankiecie oceniły nie tylko przydatność szkolenia, ale także poszczególne wykłady. Na zakończenie uczestniczki otrzymały zaświadczenia o udziale w Laboratorium TON.

Opr. Zofia Rybińska

ZAKOŃCZENIE PROJEKTU „AVIDICUS” MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM W LONDYNIE

Międzynarodowe sympozjum pt. „Videoconference and remote interpreting in legal proceedings”, zorganizowane w Londynie w dniach 17-19 lutego 2011 r. zakończyło uinijny projekt Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości, Wolności i Bezpieczeństwa, pn. „AVIDICUS” mający na celu ocenę przydatności tłumaczenia wideokonferencyjnego w sądowym postępowaniu karnym. Towarzystwo TEPIS było jednym z partnerów projektu AVIDICUS prowadzonego pod kierownictwem dr Sabine Braun z brytyjskiego University of Surrey (na zdjęciu obok), w którym pozostałymi partnerami byli: belgijska uczelnia Lessius University College, belgijska Policja i holenderskie Ministerstwo Sprawiedliwości oraz holenderska instytucja Legal Aid Board. Projekt rozpoczął się w lutym 2009 r. Nasze Towarzystwo reprezentowały Zofia Rybińska i Joanna Miler-Cassino.

Sympozjum zaszczycili swoją obecnością, m.in., przedstawicielka Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości, Wolności i Bezpieczeństwa, Caroline Morgan, przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości Finlandii, Aki Hietanen, i Ministerstwa Sprawiedliwości Estonii, Julia Griskova, Londyńskiej Metropolitalnej Policji, Amanda Clement i Michael Brooker, oraz akademicy: Miriam Shlesinger z Bar-Ilan Univeristy, Christine

Wilson z Herriot–Watt University i Jemina Napier z australijskiego Macquarie University. W sympozjum wzięło udział ponad 120 osób.

Sabine Braun przedstawiła wyniki projektu, w ramach którego rozesłano ankietę do instytucjonalnych uczestników postępowania karnego i tłumaczy sądowych, przeprowadzono symulacje tłumaczenia na odległość oraz dokonano analizy problemów występujących w stosowaniu tej techniki tłumaczenia. Na podstawie zebranego materiału opracowano zalecenia i wskazówki w zakresie dobrej praktyki, a także metod szkolenia praktykujących tłumaczy i adeptów tego zawodu oraz prokuratorów, sędziów i policjantów. Partnerzy projektu wzięli udział w warsztatach, podczas których zaprezentowali opracowane moduły szkolenia tłumaczy i policjantów, prokuratorów i sędziów.

Uczestnikom sympozjum stworzono możliwość zapoznania się z największymi osiągnięciami w zakresie urządzeń do przeprowadzania wideo- i telekonferencji w firmie Dimension Data w Londynie.

Po zakończeniu sympozjum odbyło się ostatnie, czwarte spotkanie partnerów projektu. O trzecim, warszawskim, pisaliśmy w Biuletynie TEPIS nr 74. Na spotkaniu londyńskim podsumowano realizację projektu i omówiono udział poszczególnych partnerów w przygotowaniu raportów końcowych z wykonanych prac.

Raporty te zostały przekazane Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości, Wolności i Bezpieczeństwa, Komisji Europejskiej, zaś wyniki projektu już zostały przedstawione w elektronicznej publikacji *Videoconference and Remote Interpreting in Criminal Proceedings* podanej na stronie <http://www.videoconference-interpreting.net/BraunTaylor2011.html>,

Opr. Zofia Rybińska

PIERWSZY SUKCES PODLASKIEGO KOŁA PT TEPIS

W dniu 25 marca 2011 r. odbyło się Pierwsze Białostockie Repetytorium Tłumaczy Przysięgłych w Białymstoku w sali konferencyjnej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego. W imieniu organizatorów gości powitała Krystyna Sacha, prezes Zarządu Podlaskiego Koła PT TEPIS, dziękując za auspicje i gościnę Wojewodzie Podlaskiemu Maciejowi Żywno, Wicewojewodzie Podlaskiemu Wojciechowi Dzierzgowskiemu oraz Andrzejowi Kozłowskiemu, Dyrektorowi Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego, jak również za życzliwe przyjęcie propozycji współpracy tłumaczy przysięgłych z organami administracji publicznej.

Pani Prezes podziękowała za przybycie prelegentom: dr Danucie Kierzkowskiej, prezesowi Towarzystwa TEPIS, prokuratorowi Jackowi Zielińskiemu, przewodniczącemu Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości, oraz Grażynie Małaszyńskiej, starszemu inspektorowi z Wydziału Nadzoru i Kontroli Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego i Halinie Malej, Kierownikowi Referatu Rejestracji Pojazdów Urzędu Miejskiego w Białymstoku. Następnie Andrzej Kozłowski, Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w imieniu Wojewody Podlaskiego i Wicewojewody Podlaskiego odczytał list z podziękowaniami za zorganizowanie Pierwszego Białostockiego Repetytorium Tłumaczy Przysięgłych.

Pani Halina Malej omówiła tematykę dokumentów samochodowych, tzw. briefów, oraz innych dokumentów niezbędnych do zarejestrowania pojazdów w Polsce, a także najczęściej powtarzające się błędy, jakie popełniają tłumacze dokonując przekładu tych dokumentów. Podkreśliła, iż od pracy tłumaczy zależy podjęcie przez urzędników prawidłowych decyzji. Dokumenty samochodowe obcojęzyczne znacznie odbiegają od dokumentów, które obowiązują

zują i są w użyciu w naszym kraju. Często napisy drobnym drukiem w dokumentach samochodowych decydują, czy dany pojazd kwalifikuje się do rejestracji, czy też jest odpadem nadającym się na złom.

Najczęstsze błędy popełniane przez tłumaczy w przekładzie dokumentów samochodowych to: przeliczanie mil na kilometry, kilonewtonów na funty itp.– co jest mylące dla urzędników, którzy sami dokonują przeliczenia zgodnie z szczegółowymi przepisami na ten temat. Podobnie określenie rodzaju pojazdu, od którego zależy odpis VAT, w przetłumaczonym dokumencie powinno być zgodne z polskim nazewnictwem, które wynika z homologacji wydawanych przez Ministerstwo Infrastruktury. Prelegentka stwierdziła, że dobrą i sprawdzoną praktyką jest zamieszczanie w tłumaczeniu uwag, bardzo pożytecznych dla urzędników. W ramach dyskusji dr Kierzkowska również podkreśliła, iż wszelkie wątpliwości, kontrowersje i rozbieżności terminologiczne należy omawiać w uwagach tłumacza.

Urzędnicy referatu rejestracji pojazdu mają też problem z błędnie stosowaną przez tłumaczy formułą poświadczającą, jeśli wbrew przepisowi art. 18 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego stwierdza tylko „zgodność tłumaczenia z przedłożonym dokumentem” bez określenia, czy „dokument” był oryginałem, czy też kopią, kserokopią, skanem czy odpisem.

Pani Malej wyjaśniła też, z czego wynika konieczność tłumaczenia dokumentów samochodowych z oryginału. Rejestracja pojazdów jest o tyle specyficzna, że złożenie oryginału dokumentu w urzędzie rejestracyjnym musi być równoznaczne z wycofaniem tego oryginału z obrotu prawnego, co jasno wynika z przepisów. Na zakończenie prelegentka zachęciła wszystkich tłumaczy do kontaktowania się z nią w razie potrzeby.

Prokurator Jacek Zieliński (na zdjęciu powyżej w rozmowie z uczestniczką Repetytorium), przewodniczący Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych, przedstawił osiągnięcia działalności Komisji przez sześć lat jej istnienia. Pan Przewodniczący przedstawił statystykę wpływu skarg do KOZ, znaną Czytelnikom biuletynu (patrz nr 74). Stwierdził, że najczęściej popełniane przez tłumaczy przysięgłych uchybienia to: nierzetelne dokonywanie tłumaczeń, odmowa wykonywania tłumaczeń, błędy w repertoriach, nieznanostwo ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, wykonywanie tłumaczeń bez uprawnień (głównie dotyczy to przekładów z języka niderlandzkiego przez tłumaczy języka angielskiego, niemieckiego i francuskiego), posługiwanie się nieaktualną pieczęcią, ujawnianie tajemnicy zawodowej, udostępnianie pieczęci osobom trzecim, brak powiadomienia Ministerstwa Sprawiedliwości o zmianie danych osobowych, niestawienie się na wezwanie wojewody do

kontroli. Na zakończenie Prelegent omówił przypadki nierzetelnego tłumaczenia, które wywołały niewyobrażalnie poważne skutki wobec uczestników postępowania i tłumacza.

Istotną kwestią jest też odmowa wykonania tłumaczenia na potrzeby organów administracji publicznej lub niewykonanie tłumaczenia w terminie oraz nadinterpretacje w dokonywanym przekładzie dokumentów. Pan Prokurator podkreślił, iż każdą odmowę należy uzasadnić w formie pisemnej z odpowiednim udokumentowaniem jej przyczyn.

Dr Danuta Kierzkowska, autorka komentarzy i współautorka zasad etyki i praktyki zawodowej, omówiła proces nowelizacji kodeksu tłumacza przysięgłego na tle genezy ruchu zawodowego tłumaczy sądowych w krajach Unii Europejskiej i potrzeby ich kształcenia ujawnionej w wyniku kilku projektów europejskich. Okazało się bowiem, iż w większości cywilizowanych krajów europejskich, takich jak Belgia, Anglia, Francja i Włochy, prawo nie określa kwalifikacji, jakimi powinni się wykazywać kandydaci na tłumaczy sądowych. Polska na tym tle wypada bardzo korzystnie, gdyż tłumacze przysięgli mogą się pochwalić ponad stuletnią tradycją tego zawodu, sięgającą XIX wieku pod zaborem austriackim. Nie wszędzie też istnieją takie specjalistyczne organizacje jak Towarzystwo TEPIS, z których w Europie działają stowarzyszenia tłumaczy sądowych tylko w Austrii i we Francji, zaś poza naszym kontynentem - w Stanach Zjednoczonych i w Argentynie.

Następnie Prelegentka omówiła historię i charakter zasad Kodeksu tłumacza przysięgłego oraz intencję podniesienia autorytatywności tego zbioru zaleceń przez powołanie Międzyinstytucjonalnego Komitetu Konsultacyjnego z udziałem przedstawicieli ministerstw, ważnych instytucji, uczelni i stowarzyszeń zrzeszających tłumaczy.

Pani Grażyna Małaczyńska z Wydziału Nadzoru i Kontroli działalności tłumaczy przysięgłych omówiła szczegółowo coroczny plan kontroli wykonywany przez jej wydział oraz jej zakres, który obejmuje następujące kwestie: sposób w jaki tłumacz prowadzi repertorium, czy dokonuje odpowiednich wpisów, czy są one czytelne, uzupełniane na bieżąco, merytorycznie poprawne oraz zgodne z przepisami co do wysokości wynagrodzenia. Od 2005 r. Podlaski Urząd Wojewódzki skontrolował już 212 tłumaczy przysięgłych z ogólnej liczby 378 tłumaczy figurujących na liście Ministra Sprawiedliwości.

Pani Małaczyńska wymieniła najczęstsze błędy w prowadzeniu repertorium: niewpisywanie wysokości pobieranego wynagrodzenia, używanie repertoriów starego wzoru, niewpisywanie dat zwrotu tłumaczonego dokumentu, brak opisu tłumaczonego dokumentu, brak wpisów w rubryce „uwagi o tłumaczonym dokumencie”, w której należy odnotowywać podwyższone stawki za tłumaczenie tekstu specjalistycznego, sporządzonego pismem odręcznym, zniszczonego itp. Pani Małaczyńska zauważyła też, że ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego jest stosunkowo nowym aktem prawnym, dlatego też urząd kontrolujący tłumaczy wciąż uczy się tego nowego zadania, jakie ustawodawca nałożył na urzędy wojewódzkie.

Na zakończenie swojego wystąpienia Pani Małaczyńska zaapelowała o aktualizowanie przez tłumaczy ich danych osobowych w rejestrach Ministerstwa Sprawiedliwości. Prelegentka gorąco zachęciła wszystkich uczestników, aby współpracowali z Urzędem Wojewódzkim w zakresie kontroli.

Na zakończenie Repetytorium Prezes Kierzkowska wyraziła swoje uznanie dla postawy Władz Podlasia, otwartych na współpracę z tłumaczami przysięgłymi, podziękowała wszystkim Prelegentom za ich udział w Repetytorium oraz za ich entuzjazm i zaangażowanie w wykonywaniu obowiązków służbowych, zaś Zarządowi Podlaskiego Koła TEPIS i Pani Prezes Krystynie Sacha - za sprawne i profesjonalne zorganizowanie Repetytorium. Wyraziła także nadzieję na kolejne spotkania w gościnnych progach Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Opr. Aldona Dobnik

TAK BYŁO NA XI KRAKOWSKIM REPETYTORIUM TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH

Przedmiotem obrad XI Krakowskiego Repetytorium zorganizowanym przez Zarząd Małopolskiego Koła PT TEPIS w dniu 16 kwietnia 2011 r. była rola tłumacza na styku międzynarodowych działań Polski.

W pierwszym punkcie programu przedstawiciel Rady Naczelnej PT TEPIS, kol. Krystyna Kołodziej, omówiła powołanie przez Towarzystwo Krajowego Pogotowia tłumaczy, nie tylko przysięgłych, na potrzeby mistrzostw w Piłce Nożnej – EURO 2012.

Pozostając w tematyce sądowej, sędzia Sądu Apelacyjnego w Krakowie, mgr Wojciech Dziuban, karnista, omówił europejski nakaz aresztowania ENA, zalecając tłumaczom szczególną staranność w tłumaczeniu dwóch jego kluczowych punktów: przyczyny zatrzymania oraz wykładni polskiego prawa stanowiącego podstawę tego aresztowania.

Terminologia Europejskiego nakazu aresztowania została następnie szczegółowo opracowana w pięciu wersjach językowych: angielskiej, niemieckiej, francuskiej, rosyjskiej i włoskiej.

W przerwie obrad uczestnicy Repetytorium spotkali się przy obiednym stole na tarasie restauracji Jubilat z widokiem na Wawel.

Kluczowym punktem programu była prezentacja gościa honorowego, Pośła RP Jarosława Gowina, który przedstawił tłumaczom sześć priorytetów Polskiej Prezydencji w Unii Europejskiej, z których najważniejsze są dwa: polityka wschodnia Unii w świetle rodzącej się koalicji wschodnio-europejsko-azjatyckiej; drugim zaś - polskie bezpieczeństwo energetyczne. Obradom towarzyszyła ożywiona dyskusja.

XI Repetytorium zakończyło się zaproszeniem na kolejne, XII Repetytorium, którego data została przewidziana na sobotę 19 listopada 2011 r. w Krakowie.

Opr. Maria Metzler

PRZEPRASZAMY KATEDRĘ UNESCO UJ

W numerze 74 „Biuletynu TEPIS” pojawiła się na s. 30 w artykule pt. „Przekład jest podróżą” nieprawdziwa informacja, jakoby Pani Profesor dr hab. Maria Piotrowska reprezentowała (jakoby) zaproszoną do współpracy Katedrę Europeistyki UJ.

Niniejszym oświadczamy, że błąd powstał wskutek nieuwagi autorki ww. artykułu, Marii Metzler, oraz redakcji Biuletynu, za co serdecznie przepraszamy zarówno Panią Profesor, jak i zaproszoną do współpracy Katedrę, którą była – i ciągle jest - Katedra UNESCO Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Przepraszamy również Panią Profesor Elżbietę Tabakowską, która stoi na czele Katedry UNESCO, z nadzieją, że Jej od dawna okazywana życzliwość Towarzystwu TEPIS pozwoli wybaczyć ten dziwny skądinąd błąd, na pewno nie wynikający ze złej woli.

Dla pewności przytaczamy pełną nazwę placówki kierowanej przez Panią Profesor Tabakowską, którą jest Katedra UNESCO do Badań nad Przekładem i Komunikacją Międzykulturową, Wydział Filologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego.

(DK)

X MIĘDZYNARODOWE FORUM KOMITETU DS. TŁUMACZENIA SĄDOWEGO I PRAWNICZEGO FIT W PARYŻU

Jubileuszowe X Międzynarodowe Forum Tłumaczenia Prawniczego i Sądowego na temat „Etyki i dobrej praktyki“ odbyło się w Paryżu 20 i 21 maja br. Forum zorganizowało francuskie stowarzyszenie tłumaczy sądowych pn. *Union Nationale des Experts Traducteurs Interprètes près les Cours d'Appel* (UNETICA), członek Komitetu FIT ds. Tłumaczenia Sądowego i Prawniczego z pomocą *Institut Supérieur d'Interprétation et de Traduction* (ISIT) pod auspicjami Komitetu ds. Tłumaczenia Sądowego Prawniczego FIT.

Zgodnie z dotychczasowym zwyczajem również i tym razem - wieczorem w dniu poprzedzającym obrady - uczestnicy mieli okazję poznać się przy lampce wina w gościnnych murach historycznego Palais de Justice w sali Salon Du Harlay, Tribunal de Grande Instance de Paris. To właśnie w Pałacu Sprawiedliwości, siedzibie najważniejszych organów francuskiego wymiaru sprawiedliwości - w *Chambre des Crées* - odbywało się jubileuszowe Forum.

Warto przypomnieć, że idea organizowania Forum co dwa lata zrodziła się w Polsce, kiedy Towarzystwo TEPIS zorganizowało w Warszawie pierwsze Forum Przekładu Prawniczego i Sądowego w 1992 r., które następnie zostało przejęte pod auspicje Międzynarodowej Federacji Tłumaczy. Polska gościła uczestników Forum jeszcze pięciokrotnie, o czym niżej podpisana przypomniiała zebranych podczas jednej z sesji, którą jako współprzewodnicząca Komitetu miała zaszczyt i przyjemność moderować. Paryskie Forum Komitetu ds. Tłumaczenia Prawniczego i Sądowego miało odbyć się w 2010 r., jednakże ze względu na powołanie nowego europejskiego stowarzyszenia EULITA, termin został przesunięty.

Zebranych przywitała w imieniu prezesa Sądu Paryskiego Pani Arens, wiceprezes tego Sądu. Sesję plenarną uświetnili swoją obecnością Claude Durand, naczelnik Sekcji Wielojęzyczności i Szkolenia Tłumaczy Ustnych z Dyrekcji Generalnej ds. Tłumaczeń Ustnych KE, Patrick Martowicz z Ministerstwa Sprawiedliwości, oraz Christophe Régnard, prezes francuskiego związku zawodowego *Union syndicale des magistrats* i wiceprezes Międzynarodowego Związku Sędziów Magistrackich.

Dziewiętnastu prelegentów z 13 państw omawiało problemy związane z etyką i dobrą praktyką, szkoleniem tłumaczy z zakresu tłumaczenia i prawa, trudnościami pojawiającymi się przy tłumaczeniu na styku odmiennych systemów prawa, różnic kulturowych i semantycznych, jak i dotyczące warunków pracy tłumaczy.

Członek Komitetu, Nancy Schweda Nicholson (ATA,) przypomniiała historię tłumaczenia sądowego datującą się od procesów norymberskich. w Przedstawiciele Argentyny, Urugwaju, Luksemburga i Francji mówili o sytuacji tłumaczy w swych krajach. Mówiono również o dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2010/64/UE w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i pisemnego w postępowaniu karnym i o udziale stowarzyszenia EULITA w pracach nad jej przygotowaniem.

Wymiana doświadczeń wśród 120 uczestników, zarówno w historycznej sali sądowej, jak i poza nią, była z pewnością owocna. Ich większość kontynuowała rozmowy i zawierała cenne znajomości podczas rejsu po Sekwanie małą *bateau-mouche*, podczas którego serwowano kolację. Mogli oni nie tylko cieszyć swe podniebienia, ale także podziwiać najpiękniejsze widoki Paryża w ciepłą majową noc od strony Sekwany w nagrodę po pracowitym dniu.

Opr. Zofia Rybińska

Od redakcji: Przedstawicielem TEPIS-u na paryskim Forum była Zofia Rybińska, wiceprezes, która wzięła w nim udział świadoma zobowiązań organizacyjnych i moralnych Towarzystwa, tym razem jednak również nie uzyskując materialnego wsparcia swojej organizacji zawodowej, jak to bywało przez długie lata, kiedy TEPIS był reprezentowany przez swoich członków-wolontariuszy na ich własny koszt. Podajemy tę informację z satysfakcją, że są jeszcze tacy społecznicy, którzy nie tylko poświęcają dla idei swój czas, ale często i pieniądze.

TEPIS NA REGIONALNYCH WARSZTATACH „OPTIMALE” W WILNIE

W dniu 17 czerwca 2011 r. na Uniwersytecie Wileńskim odbyły się jednodniowe Warsztaty OPTIMALE zorganizowane w ramach projektu unijnego z inicjatywy Dyrekcji Generalnej ds. Tłumaczeń Pisemnych (DGT) przez pracowników Uniwersytetu. Tematem spotkania w Wilnie było „Monitorowanie rynku i potrzeb społecznych oraz zawodowe wymogi istotne dla kształcenia tłumaczy pisemnych”.

OPTIMALE jest programem wprowadzonym kilka lat temu przez Komisję Europejską z podziałem na regiony, wśród których Polska jest w grupie z Litwą, Łotwą, Estonią i Finlandią. Program dotyczy kształcenia tłumaczy na poziomie uniwersyteckim. Uczestnikami spotkania byli przedstawiciele szkół wyższych, grupy zawodowej tłumaczy i biur tłumaczeń oraz przedstawiciele Komisji Europejskiej. Polskę reprezentowali przedstawiciele Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Uniwersytetu Jagiellońskiego jako partnerzy projektu OPTIMALE oraz Uniwersytetu Gdańskiego i Śląskiego jako obserwatorzy. Towarzystwo TEPIS zostało zaproszone do udziału w warsztatach jako głos doradczy.

Dyskusja w Wilnie przede wszystkim koncentrowała się na kwalifikacjach tłumacza, nad którymi należy pracować w całym procesie kształcenia, począwszy od poziomu studiów magisterskich, niezbędnych do odnalezienia się w przyszłości na rynku pracy.

Agnieszka Hein, jako przedstawicielka PT TEPIS, miała możliwość zabrania głosu i przybliżenia słuchaczom osiągnięć Towarzystwa, a także naświetlenia sytuacji i roli tłumacza przysięgłego w Polsce. Wystąpienie spotkało się z dużym zainteresowaniem i uznaniem dla dokonania TEPIS-u.

Opr. A. Hein

I WALNE ZGROMADZENIE STOWARZYSZENIA EULITA W HANOWERZE

Pierwsze Walne Zgromadzenie Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA (European Legal Interpreters and Translators Association) odbyło się 27 marca 2011 r. w Hanowerze, stolicy Dolnej Saksonii. Pisząca te słowa, jako członek władz Stowarzyszenia EULITA, uzyskała z BDÜ możliwość bezpłatnego wzięcia udziału w poprzedzającej Zgromadzenie dwudniowej konferencji niemieckiego Federalnego Stowarzyszenia Tłumaczy nt. tłumaczenia sądowego pod nazwą “V. Deutschen Gerichtsdolmetschertag des Bundesverbandes der Dolmetscher und Übersetzer e.v (BDÜ)”, co ją zwolniło od ponoszenia kosztu rejestracji, a decyzję o ponoszeniu innych kosztów, poza kosztami Walnego Zgromadzenia pokrywanymi przez EULITA, podejmowała sama.

Mimo opóźnienia lotu niemieckich linii lotniczych, udało się dotrzeć na konferencję późnym wieczorem, wziąć udział w uroczystym obiedzie, a następnego dnia wysłuchać interesu-

jących wystąpień o sytuacji niemieckich sądowych tłumaczy i nawiązać kontakty, w tym również z polskimi tłumaczkami mieszkającymi i wykonującymi zawód tłumacza sądowego w Niemczech.

Po zakończeniu konferencji BDÜ odbyło się nieformalne zebranie Stowarzyszenia EULITA. Tymczasowy Komitet Wykonawczy EULITA, na czele z prezesem Liese Katschinka, poinformował zebranych o dotychczasowej rocznej działalności, przedstawił cele, strukturę organizacyjną i najbliższe plany Stowarzyszenia oraz zaprezentował tłumaczenie na język niemiecki i francuski Końcowego Raportu Forum Refleksji nt. Wielojęzyczności i Szkolenia Tłumaczy oraz odpowiadał na pytania uczestników spotkania.

Na zdjęciu od lewej: Lucia Castaño Castaño, Maya de Wit, Liese Katschinka, Flavia Caciagli Conigliaro, Christiane Driesen, Zofia Rybińska, Kristina Antinjuntti

Pani Prezes poinformowała zebranych o obecności EULITA w EU Justice Forum, o udziale w pracach nad Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2010/64/UE w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i pisemnego w postępowaniu karnym, w pracach portalu e-Justice oraz o współpracy w ramach projektu „European Master in Translation” i europejskimi stowarzyszeniami CCBE (Council of Law Societies and Bar Associations in Europe), ECBA (European Criminal Bar Association) i FTI (Fair Trials International).

Następnego dnia, 27 marca 2011 r., odbyło się Walne Zgromadzenie stowarzyszenia EULITA, które wybrało na trzyletnią kadencję Komitet Wykonawczy w składzie: Liese Katschinka (Austria) – prezes, Christiane Driesen (Niemcy) – wiceprezes, Zofia Rybińska (Polska) – wiceprezes, Kristina Antinjuntti (Finlandia) – sekretarz, Lucia Castaño Castaño (Hiszpania) – skarbnik, Maya de Wit-van Schagen (Holandia) – członek, Flavia Caciagli Conigliaro (Włochy) – członek.

W dniu Walnego Zgromadzenia EULITA liczyła 17 członków zwyczajnych i 33 członków stowarzyszonych pochodzących z 19 państw Unii oraz 5 z innych państw europejskich i innych kontynentów.

Konferencja BDÜ i I Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia EULITA odbywało się w Hanowerze w nowoczesnym Centrum Kongresowym przy Theodor-Heuss-Platz 1–3.

Opr. Zofia Rybińska

XIX ŚWIATOWY KONGRES FIT W SAN FRANCISCO

W dniach 1-4 sierpnia 2011 r. w pięknym i tętniącym życiem San Francisco (USA) odbył się XIX Światowy Kongres Międzynarodowej Federacji Tłumaczy (FIT) zorganizowany we współpracy z American Translators Association (ATA) pod hasłem „Bridging Cultures”.

W Kongresie uczestniczyło blisko 600 osób z Argentyny, Australii, Austrii, Bahrajnu, Belgii, Brazylii, Kanady, Chile, Chin, Kostaryki, Danii, Ekwadoru, Finlandii, Francji, Niemiec, Indonezji, Irlandii, Izraela, Włoch, Japonii, Litwy, Luksemburga, Malezji, Meksyku, Holandii, Nowej Zelandii, Nigerii, Norwegii, Polski, Rosji, Serbii, Singapuru, Słowacji, Południowej Afryki, Korei Południowej, Hiszpanii, Szwecji, Szwajcarii, Tajlandii, Tunezji, Stanów Zjednoczonych, Zjednoczonych Emiratów Arabskich, Wielkiej Brytanii i Urugwaju. Językiem Kongresu był angielski i francuski.

Podczas Kongresu zaproponowano liczne wykłady i prezentacje w kilkunastu blokach tematycznych, w tym dotyczące tłumaczenia audiowizualnego, środowiskowego, prawnego i prawniczego, literackiego, terminologii, praw autorskich, praw człowieka, nowych trendów w branży tłumaczeniowej, kształcenia, czy też zastosowania techniki w tłumaczeniu. W ramach każdego bloku organizatorzy zaplanowali bardzo szeroki wybór tematów.

Od lewej: Linda M. Joyce, Izabel Arocha, Henry T. Liu i Małgorzata Rymśa – autorka artykułu

Nie sposób opisać tu każdej prezentacji, dlatego skoncentruję się na tych, które uznałam za najciekawsze i najbardziej przydatne. Na szczególną moją uwagę zasługiwały wykłady, referaty i prezentacje dotyczące **tłumaczeń prawnych i prawniczych**.

Fanny Suarez i Curtis Draves wygłosili referat pt. „*Raising Standards and Best Practices in California Trial Courts*” o zawodzie tłumacza sądowego w stanie Kalifornia (USA), zapotrzebowaniu na tłumaczy sądowych w amerykańskim systemie sądownictwa oraz zasadach ich zatrudniania bądź współpracy z nimi, jak również o systemie wynagrodzeń, świadczeń dodatkowych i warunkach pracy. Omówione zostały także zmiany w zakresie zasad nadawania uprawnień oraz wymogu doskonalenia zawodowego tłumaczy sądowych. W czasie Kongresu poruszana była także problematyka europejska. Naomi J. Sutcliffe de Moraes wygłosiła wykład nt. prawa Unii Europejskiej, a Liese Katschinka – nt. Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA (European Legal Interpreters and Translators Association) i roli tego stowarzyszenia we wdrażaniu we wszystkich państwach członkowskich UE Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (2010/64/UE z dn. 20 października 2010 r.) w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i pisemnego w postępowaniu karnym.

Więcej o specyfice pracy tłumacza sądowego w USA można było dowiedzieć się z prezentacji o zaletach tłumaczenia zespołowego (*team interpreting*) w sądzie. Niezwykle przydatny dla tłumaczy prawniczych był też wykład Andy Benzo, poświęcony różnicom i podobieństwom między procesem karnym w prawie zwyczajowym (w USA) i prawie cywilnym, oraz wykład dotyczący procedur rozwiązywania i likwidacji spółek w Wielkiej Brytanii i w USA, obejmujący omówienie różnic w terminologii stosowanej w obu krajach, a także w poszczególnych amerykańskich stanach. Interesująca była także bogato ilustrowana prezentacja poświęcona postrzeganiu cech fizycznych w różnych kulturach, podczas której przedstawiono implikacje dla tłumaczy, w tym kwestie tłumaczenia opisów wyglądu.

W ramach bloku wykładów poświęconych **tłumaczeniu środowiskowemu** zajęto się m.in. wspólnymi zagadnieniami i wyzwaniem w tej dziedzinie. Jedną z ciekawszych prezentacji - „*International Job Analysis for Medical Interpreters*” Izabel Arochy i Lindy M. Joyce - poświęcona była badaniu pracy ustnych tłumaczy medycznych, które przeprowadzono w USA w 2009 r., a które wkrótce zostanie przeprowadzone na skalę światową. Badanie to miało na celu porównanie charakteru zadań, których podejmują się ustni tłumacze medyczni na świecie, propagowanie tego zawodu na szczeblu międzynarodowym i wprowadzeniu norm wykonywania tego zawodu.

Dużo uwagi poświęcono **nowym trendom** w branży tłumaczeń. Nataly Kelly w prezentacji pt. „*Translation Market Trends: What Freelancers Need to Know*” omówiła dziesięć najważniejszych trendów kształtujących obecnie zawód tłumacza (w tym narzędziom do tłumaczenia maszynowego i zaniżaniu stawek za tłumaczenia) oraz udzieliła porad w zakresie działań, które w odpowiedzi na te trendy powinni podjąć tłumacze. Omówiono też temat szybkiego rozwoju specjalistycznych dziedzin nauki i implikacje dla tłumaczy, polegające na konieczności zgłębiania wiedzy i znajomości słownictwa z zakresu danej specjalistycznej dziedziny. W prezentacji poświęconej tłumaczeniu maszynowemu i post-edycji omówiono ich konsekwencje dla środowiska tłumaczy, zastanawiając się nad tym, czy zjawiska te należy uznać za pozytywne czy negatywne. Znakomity referat Erin M. Lyons pt. „*The Simple Life: Using Plain and Controlled Language to Improve Translation Quality and Consistency*” koncentrował się na rosnącej roli i sukcesach ruchu na rzecz uproszczenia języka (*Plain Language Movement*) oraz wpływie tego ruchu na sektor prawny, medyczny i biznesowy, a także implikacjach tych zmian dla tłumaczenia.

W bloku poświęconym **standardom jakości** w tłumaczeniu omówione zostały normy dotyczące tłumaczenia, takie jak ISO 9001 i 13485, europejska norma EN 15038, amerykańska ASTM F 2575 i chińska GB/T 19363 z podaniem ich podobieństw i różnic. W bloku **technika w tłumaczeniu** koncentrowano się m.in. na zaletach i wadach programu Trados Studio 2009, zastanawiając się, czy warto zmienić wcześniejszą wersję Tradosa na Studio

2009, a także na pracy z plikami PDF, w tym technikach ich konwersji. Blok **tłumaczenia audiowizualnego** poświęcony był w znacznej mierze problematyce tłumaczeniu dialogów filmowych. Sporo uwagi poświęcono też **kształceniu tłumaczy** – omówiono m.in. modele ich szkolenia, a także metody nauczania tłumaczenia a vista (Arlene Kelly w wykładzie pt. „*An Introduction to Sight Translation: The Bridge Between Translation and Interpreting*”). W zakresie **praw autorskich** ważnym zagadnieniem były prawa autorskie w czasach digitalizacji, a w ramach bloku dotyczącego **praw człowieka** warto było wysłuchać referatu dotyczącego podpisanego właśnie przez gubernatora stanu Arizona, panią Jan Brewer, projektu ustawy (Senate Bill 1070) i jego znaczenia dla prawa do tłumaczenia na język ojczysty dla osób niemówiących po angielsku w USA.

Organizatorzy Kongresu przygotowali liczne stoiska dla organizacji zrzeszających tłumaczy, agencji tłumaczeniowych, instytucji kształcących tłumaczy, instytucji i organizacji przeprowadzających egzaminy dla kandydatów na ustnego tłumacza medycznego i tłumacza sądowego w USA, a także sprzedawców specjalistycznych publikacji dla tłumaczy. Zapewnili także uczestnikom Kongresu z różnych zakątków świata możliwość nawiązywania kontaktów oraz relaksu, organizując bankiet, wieczorny rejs po Zatoce San Francisco oraz zabawę taneczną.

San Francisco okazało się świetnym miejscem dla Kongresu. Miasto to ma piękną architekturę, jest wyjątkowo czyste, zadbane, doskonale zorganizowane i oferuje wiele różnorodnych atrakcji. Mimo wielu wykładów i prezentacji każdego dnia można było poświęcić trochę czasu na zwiedzanie. a niektórzy – wśród nich niżej podpisana – będąc pod ogromnym urokiem tego miasta, przedłużyli swój pobyt w San Francisco.

XIX Światowy Kongres FIT był sukcesem pod każdym względem. Był świetnie zorganizowany i gwarantował uczestnikom mnóstwo możliwości pogłębienia wiedzy, stworzył też doskonałą możliwość nawiązania nowych, bezcennych kontaktów. Bez cienia wątpliwości stwierdzam, że warto było w nim uczestniczyć. Kolejny – XX – Kongres FIT odbędzie się za trzy lata w Berlinie i już zachęcam do wzięcia w nim udziału!

Opr. Małgorzata Rymśza

Od Redakcji: Autorka artykułu jest tłumaczką języka angielskiego, czeka na pieczęć tłumacza przysięgłego, jest członkiem PT TEPIS, American Translators Association i International Medical Interpreters Association. www.malgorzatarymśza.pl

NOWY PROJEKT UE „TRAFUT - SZKOLENIE DLA PRZYSZŁOŚCI”

Pragniemy poinformować o nowym projekcie Unii Europejskiej pn. „TRAFUT – Training for the Future“, w którym TEPIS uczestniczy jako partner, obok stowarzyszenia EULITA, w osobie niżej podpisanej jako przedstawiciela Towarzystwa. Fundusze na realizowanie tego projektu zostały przyznane przez Unię Europejską Kolegium Lessiusa Uniwersytetu w Antwerpii.

Projekt ten będzie się koncentrować na niektórych aspektach dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i pisemnego w postępowaniu karnym. Głównym celem projektu jest promowanie wdrożenia dyrektywy przez omówienie podczas spotkań warsztatowych z udziałem uczestników postępowania sądowego różnych aspektów dyrektywy, takich jak:

- konsekwencje ustawodawcze dyrektywy dla państw członkowskich,

- właściwa i niezadowalająca jakość tłumaczenia ustnego i pisemnego (oraz definiowanie jakości),
- zasady wpisu do rejestru oraz prowadzenie krajowych i regionalnych rejestrów tłumaczy sądowych (w celu stworzenia elektronicznej bazy danych dla portalu „E-justice“),
- zasady dobrej praktyki w skutecznej komunikacji między tłumaczami sądowymi a innymi uczestnikami postępowania sądowego,
- nowoczesne techniki zalecane do stosowania w postępowaniu sądowym (np. tłumaczenie na odległość z zastosowaniem urządzeń wideokonferencyjnych), jak również specjalne potrzeby osób specjalnej troski (np. tłumaczenie w języku migowym).

W ramach projektu TRAFUT zostaną zorganizowane w ciągu najbliższych 18 miesięcy cztery regionalne spotkania warsztatowe, które odbędą się w Lublanie (Słowenia), Madrycie (Hiszpania), Helsinkach (Finlandia) i w Antwerpii (Belgia).

Przedstawiciele sześciu do siedmiu państw członkowskich Unii Europejskiej będą zapraszani na regionalne spotkania warsztatowe. Austria, Republika Czech, Niemcy, Słowenia, Polska, Wielka Brytania i Włochy zostały wybrane do wzięcia udziału w pierwszych Warsztatach w Lublanie. Sędziowie, prokuratorzy, adwokaci, personel sądowy, przedstawiciele policji, ministerstw sprawiedliwości oraz krajowych stowarzyszeń tłumaczy sądowych (przysięgłych) to adresaci tych spotkań warsztatowych

W szczególności w związku z art. 6 dyrektywy (szkolenie) zespół projektu TRAFUT ma zamiar opracować zasady dobrej praktyki i skutecznej komunikacji z tłumaczami sądowymi (przysięgłymi), uwzględniając specyfikę porozumiewania się za pośrednictwem tłumaczy.

Opr. Zofia Rybińska

ODSZEDŁ PIERWSZY WICEPREZES TOWARZYSTWA TEPIS

Z głębokim smutkiem zawiadamiamy, że 22 lipca br. zmarł nagle w Warszawie nasz Kolega i Przyjaciel, Tomasz Rakk, dobry, prawy i szlachetny Człowiek, wybitny tłumacz języka angielskiego, autor wielu znakomitych przekładów z obszaru ekonomii i prawa, m.in. współautor pierwszego w powojennej Polsce przekładu Kodeksu handlowego.

Członek Założyciel PT TEPIS i wiceprezes pierwszej Rady Naczelnej w kadencji 1990–1993, wyróżniony Odznaką za Zasługi dla PT TEPIS oraz wieloletni członek Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich.

Tomasz był osobą niezwykle obdarzoną wielkim poczuciem humoru i optymizmem. Odszedł nagle, w pełni sił i witalności, mając jeszcze wiele planów.

Pochodził z rodziny artystów plastyków: ojciec był artystą grafikiem i profesorem Akademii Sztuk Pięknych, a matka malarką. Ukończył studia na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego, podczas których odkrył w sobie talent do języka angielskiego.

Angielskiego uczył się sam, codziennie, aż do końca swojego życia. Kochał także muzykę, dlatego podczas studiów uczęszczał do szkoły muzycznej, gdzie uczył się śpiewu i gry na skrzypcach. Wkrótce jednak to język angielski stał się dla niego nie tylko wielką pasją, lecz także źródłem utrzymania. Przez jedenaście lat pra-

cował jako spiker w redakcji anglojęzycznej Polskiego Radia, a następnie jako lektor i autor programów nauczania w spółdzielni Lingwista. Podejmował też różnorodną działalność społeczną na wielu polach.

Był osobą o niezwykłej życzliwości, zawsze chętny do dzielenia się swoją bogatą wiedzą zawodową i do pomocy innym, zarówno w sprawach zawodowych, jak i osobistych. W naszej pamięci pozostanie zawsze Jego ciepły, serdeczny uśmiech.

Opr. Janina Szczepanowska

TŁUMACZENIA NA ŚWIECIE

DUŃSKIE STOWARZYSZENIE TŁUMACZY URZĘDOWYCH

Członkowie Duńskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Urzędowych to aktywni zawodowo tłumacze, po angielsku określający się jako „state-authorized translators and interpreters”, którzy są absolwentami studiów magisterskich odbytych na akredytowanej uczelni handlowej w zakresie tłumaczenia z języka duńskiego na jeden lub kilka języków obcych i z tych języków na duński.

Duńskie Stowarzyszenie Tłumaczy Urzędowych (Danske Translatører – DT), członek Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT, reprezentuje interesy swoich członków w kontaktach z przedstawicielami władz Danii i Unii Europejskiej.

Zawód tłumacza urzędowego podlega ścisłym regulacjom prawnym, zawartym w Ustawie o tłumaczach urzędowych (*Translatørløven*), co między innymi oznacza, że tłumacze są zobowiązani do zachowania poufności wszelkich informacji, w posiadanie których wchodzi w związku z wykonywaniem zawodu. Tytuł *Translatør* jest tytułem chronionym prawnie i może być używany wyłącznie przez osoby, które uzyskały urzędową licencję na wykonywanie tego zawodu. Duński Centralny Rejestr Gospodarczy (CVR) zawiera pełną, alfabetyczną listę tłumaczy urzędowych, dostępną na stronie internetowej www.cvr.dk.

Wyszkolenie tłumacza urzędowego jest określone zakresem specjalizacji, odpowiadającej potrzebom firm handlowych i instytucji publicznych. Osoby wykazujące się takimi kwalifikacjami otrzymują urzędową licencję nadaną im przez Duńską Agencję Spółek i Handlu.

Tłumacz urzędowy powinien legitymować się co najmniej jedną z trzech umiejętności: tłumaczyć pisemnie, tłumaczyć ustnie, weryfikować tłumaczenie.

Tłumaczenie pisemne obejmuje wszelkiego rodzaju dokumenty i teksty dla osób prywatnych, firm, instytucji i organów publicznych, w tym policji i sądów. Wyszkolenie tłumacza urzędowego zapewnia mu dogłębną wiedzę na temat języka prawniczego, technicznego, medycznego i ekonomicznego oraz na temat różnic kulturowych i społecznych między Danią a krajem danego języka, którym posługu-

je się tłumacz. Tłumacz urzędowy potrafi dostosować terminologię, rejestr, styl oraz odniesienia kulturowe do mentalności docelowego odbiorcy tłumaczenia.

Tłumaczenie poświadczone wyłącznie przez tłumacza urzędowego jest uznawane za dokument prawny. Podobnie jak w Polsce, tłumaczenie poświadczone przez tłumacza urzędowego może być dodatkowo legalizowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych co do autentyczności podpisu tłumacza.

Poświadczając tłumaczenie, tłumacz urzędowy opatruje je swoją urzędową pieczęcią i podpisem oraz stwierdza, że jego tłumaczenie jest kompletne i poprawne. Duńskie sądy i policja z zasady wymagają, aby tłumaczenia były wykonywane i poświadczane przez tłumaczy urzędowych.

Dania jest sygnatariuszem Konwencji haskiej (Apostille) z 1961 roku o zniesieniu wymogu legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, co oznacza, że tłumaczenie poświadczone przez tłumacza urzędowego może być opatrzone „apostyllą” bezpośrednio przez duński MSZ. Jeśli dokument ma być wykorzystany w kraju, który nie jest sygnatariuszem konwencji haskiej, tłumaczenie wymaga dodatkowej legalizacji konsularnej w ambasadzie danego kraju.

Pieczęć duńskiego tłumacza urzędowego jest owalna i w otoku zawiera łacińską inskrypcję o brzmieniu dostosowanym do płci właściciela: „Interpres Regius Juratus” – dla tłumacza, „Interpres Regia Jurata” – dla tłumaczki, zaś imię i nazwisko tłumacza lub tłumaczki znajduje się w polu z napisem „Translatorens navn”.

Historyczny tytuł, który oznacza po łacinie „królewski tłumacz przysięgły”, nie został przejęty do języka duńskiego, w którym wyraz „translator” oznacza co prawda – w tłumaczeniu opisowym – „tłumacza urzędowo ustanowionego”, ale choć przypomina polskiego „tłumacza przysięgłego”, to współczesnym Duńczykom najwidoczniej się wcale nie kojarzy z nieco archaicznym „sworn translator”. Na różnych forach dyskutuje się o tłumaczeniu tego tytułu na angielski, czy ma to być „state-authorized translator”, czy tylko „authorized translator”. Jest to jednak dyskusja raczej wtórna, bo tytuł łaciński jest wystarczająco wymowny, żeby określić jednoznacznie historyczny i funkcjonalny charakter tego zawodu.

Wielu duńskich tłumaczy urzędowych zamiast odcisku pieczęci stosuje czerwone nalepki. Niezależnie od tego, czy tłumaczenie opatrzone jest pieczęcią, czy jest na nim nalepka, tłumacz musi złożyć na nim swój podpis.

Tłumaczenie ustne. Wielu tłumaczy urzędowych oferuje również usługi w zakresie tłumaczenia ustnego, które na liście tłumaczy urzędowych przy ich nazwiskach oznaczone jest symbolem:

Tłumacze urzędowi tłumaczą ustnie dla firm, związków zawodowych, organizacji pozarządowych i osób prywatnych, jak również dla sądów i organów administracji publicznej. Tłumaczenie może być wykonywane różnymi technikami, takimi jak tłumaczenie szeptane, konsekwentne lub symultaniczne. Technika tłumaczenia zależy od okoliczności i potrzeb organizatora. Każdy z tłumaczy na liście DT będzie w stanie doradzić zleceniodawcy.

Weryfikacja językowa. Tłumacze urzędowi często zajmują się też weryfikacją tłumaczenia, w celu upewnienia się, że tekst jest nie tylko poprawny językowo, lecz również zgodny z jego przeznaczeniem dla określonego odbiorcy.

Solidarność zawodowa. Niezależnie od rodzaju zlecenia, członkowie DT pomagają sobie w potrzebie.

Opr. JK i DK

KALENDARIUM KONFERENCJI DLA TŁUMACZY

El traductor publico perito e intérprete judicial, Colegio de Traductores Publicos de la Ciudad de Buenos Aires, Buenos Aires, Sept. 3, 2011; www.traductores.org.ar

Translation Forum Russia - конференция переводчиков, ProVerbum, Бизнес-бюро, бюро переводов «Окей»: Санкт-Петербург, 23-25 сентября 2011 г., www.tconference.ru

Kompetencje językowe podstawa sukcesu zawodowego i społecznego w Europie, MEN, FRSE, UW: Warszawa, 28-29 września 2011. www.konferencje.frse.org.pl/multi-lingualism

Translation Management – Europe 2011, PSBT, Warsaw, September 28-30, 2011, www.tm-europe.org

International Legal Translation Conference, Tradulinguas, Lisbon, October 7-8, 2011, www.tradulinguas.com

XXV Warsztaty Przekładu Prawniczego I Specjalistycznego, PT TEPIS, Warszawa, 15 września 2011 r., www.tepis.org.pl

Tłumaczenie ustne – teoria, praktyka, dydaktyka, Wyższa Szkoła Lingwistyczna, Częstochowa, 4-5 lutego 2012 r., www.wsl.edu.pl

Interpreting the Future, BDÜ, Berlin, September 28-30, 2012, www.bdue.de

Inne konferencje:

TEPIS: www.tepis.org.pl > Aktualności > Konferencje

FIT Calendar of the International Federation of Translators: <http://www.fit-ift.org>

ITI International Calendar of Events (ICE) of the Institute of Translation and Interpreting: www.iti.org.uk/ice/

Z głębokim żalem zawiadamiamy o zgonie naszych Kolegów:

***Tomasza Rakka, tłumacza przysięgłego
języka angielskiego z Warszawy
Mariana Solarza, tłumacza przysięgłego
języka francuskiego z Hadli Szklarskich***

**GRATULUJEMY TYTUŁU NOWEMU CZŁONKOWI WSPIERAJĄCEMU,
KTÓRYM ZOSTAŁA USTANOWIONA FIRMA:**

TEXTEM, Maria Szpor, 00-714 Warszawa, ul. Czerniakowska 30/60
Textem tłumaczenia i szkolenia <http://textem.com.pl>

**GRATULUJEMY TYTUŁU NOWYM CZŁONKOM ZWYCZAJNYM,
KTÓRYMI ZOSTALI USTANOWIENI:**

Marta GOŁĘBIEWSKA (de)	Joanna Mc COY (en)
Agnieszka HEIN (en)	Weselin MIŁKOW (bg, de)
Aksana KANDYBA (ru)	Andrzej PUC (en)
Anna KAŻMIERCZAK (ru, mo)	Jon TAPPENDEN (en)
Liliana KORWIN-KOSSAKOWSKA (af, en)	Małgorzata WITKOWSKA (fr)
Mariusz KUKLIŃSKI (en)	Mariusz WOŁOS (en)
Magdalena LIPIŃSKA-DERLIKOWSKA (en)	

WITAMY NOWYCH CZŁONKÓW NADZWYCZAJNYCH:

Małgorzata ANDRZEJEWSKA (it)	Luiza MORAWSKA (en)
Monika BOREK (de)	Małgorzata Dorota NAGRODZKA (de)
Pavel BYZOV (zh, ru)	Marek NIEDŹWIECKI (en)
Magdalena FORTECKA (en)	David NIETO-RASIŃSKI (es)
Agnieszka HERJAN (en)	Monika PIKULIK (fr)
Anna KOMORSKA-PASTWA (de)	Gabriela PAGIEŁA-WĄTROBA (cs)
Anna KONIECZNA-PURCHAŁA (en)	Anna SKOWROŃSKA (de)
Monika KOPYCKA (es)	Katarzyna SMAGOROWICZ (en)
Ewa KORDECKA (ru, en)	Katarzyna SZCZYGIEŁ-KLARA (it)
Andrea KRET (de)	Małgorzata SZŁAGA (de)
Magdalena KSIĘŻOPOLSKA (en, es)	Krzysztof SZUKOWSKI (de)
Włodzimierz KULA (ru)	Agnieszka WACŁAWIK (de)
Adam MACIEJEWSKI (en)	Agnieszka WŁODARCZYK (it)
Alicja MATYSIAK (ru)	Anna ZIELIŃSKA (de, en, nl)
Dominik MIKOŁAJCZYK (nl, en)	Ewa ŻYNIIEWSKA (en)
Jolanta MIZERA (de)	

SKRÓTY (wg polskiej normy PN/ISO 639-1, kody bibliograficzne): sq - albański, en – angielski, af – afrikaans, ar - arabski, bn – bengalski, be - białoruski, bs - bośniacki, bg - bułgarski, zh – chiński, hr - chorwacki, cs - czeski, da - duński, fi - fiński, fr - francuski, iw – hebrajski, hi – hindi, es- hiszpański, hl - holenderski, ja - japoński, ca - kataloński, ko – koreański, lt - litewski, la – łaciński, lv – łotewski, mk – macedoński, mn - mongolski, mo-mołdawski, nl – niderlandzki, de - niemiecki, no - norweski, el - nowogrecki, hy - ormiański, pa – pendzabski, fa – perski, pl – polski, pt - portugalski, ru - rosyjski, ro - rumuński, sr - serbski, sk - słowacki, sl – słoweński, sv - szwedzki, tr - turecki, uk - ukraiński, hu - węgierski, vi – wietnamski, it – włoski.

ORIENTACYJNE WOLNORYNKOWE CENY ZA SPECJALISTYCZNE TŁUMACZENIE

Stawki za tłumaczenie pisemne określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia tłumacza przysięgłego stanowią ważny punkt odniesienia dla cen wolnorynkowych za poświadczony i niepoświadczony tłumaczenie specjalistyczne. Znaczne obniżenie lub bezzasadne zawyżenie tych cen może być naruszeniem zasad etyki zawodowej w myśl § 12 Kodeksu tłumacza przysięgłego, jeżeli ceny te nie uwzględniają stopnia trudności i zakresu tłumaczenia oraz własnych kwalifikacji i pozycji zawodowej tłumacza.

Stawki za tłumaczenie ustne w wysokości określonej w ww. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości stosują się do tłumaczenia wykonywanego na rzecz sądów, prokuratur, Policji i organów administracji państwowej. Wolnorynkowa cena za dzień pracy (8 godzin) tłumaczenia konferencyjnego wynosi przeciętnie około 1000,00 zł.

SKŁADKA CZŁONKOWSKA TEPISU

Składka członkowska za jedno półrocze wynosi 90,00 zł,
Wpisowe Członka Nadzwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł,
Wpisowe Członka Zwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł.

LICZBA CZŁONKÓW TEPISU

wynosi obecnie 1019; w tym 213 Członków Zwyczajnych i 33 Członków Ekspertów

***Skarbnik Towarzystwa TEPIS
dziękuje za terminowe wpłacanie składek,
umożliwiających działalność tej
organizacji pożytku publicznego***

*Redakcja: Danuta Kierzkowska. Sekretarz: Maria Piasecka.
Biuletyn TEPIS, ul. Krasińskiego 16 lok. 134, 01-581 Warszawa.
Nakład 1500 egz.*

Tabela stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie sądu, prokuratury, Policji oraz organów administracji publicznej

wg rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r.

w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (*Dziennik Ustaw Nr 15 z 2005 r., poz. 131*)

Grupy językowe:

- I. język angielski, niemiecki, francuski i rosyjski
- II. inny język europejski i język łaciński
- III. język pozaeuropejski postępujący się alfabetem łacińskim
- IV. język pozaeuropejski postępujący się alfabetem nielacińskim lub ideogramami

	PLN	I	II	III	IV
Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia na język polski (100%) z języka grupy:		23,00	24,77	30,07	33,61
(200%)		46,00	49,54	60,14	67,22
za tłumaczenie tekstów:					
▪ zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną		28,75	30,96	37,59	42,01
▪ sporządzonych pisemem ręcznym lub przez wypełnienie pisemem ręcznym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pisemem technicznym					
▪ trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%)					
za sprawdzenie i poświadczanie tłumaczenia z Języka obcego na język polski sporządzonego przez inną osobę oraz za sporządzenie poświadczanego odpisu pisma w języku obcym (50%)		11,50	12,38	15,03	16,80
za sprawdzenie i poświadczanie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę (30%)		6,90	7,43	9,02	10,08
Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia z języka polskiego (100%) na język grupy:		30,07	35,38	40,69	49,54
(200%)		60,14	70,76	81,38	99,08
za tłumaczenie tekstów:					
▪ zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną		37,59	44,22	50,86	61,92
▪ sporządzonych pisemem ręcznym lub przez wypełnienie pisemem ręcznym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pisemem technicznym					
▪ trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%)					
za sprawdzenie i poświadczanie tłumaczenia z języka polskiego na język obcy sporządzonego przez inną osobę oraz za sporządzenie poświadczanego odpisu pisma w języku obcym (50%)		15,03	17,69	20,34	24,77
za sprawdzenie i poświadczanie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę (30%)		9,02	10,61	12,21	14,86
Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza (130%), na język grupy		39,09	45,99	52,90	64,40
Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza w postępowaniu przyspieszonym (200%), na język grupy		60,14	70,76	81,38	99,08

TEPIS stands for the Polish Society of Sworn and Specialised Translators, which was founded in 1990 by a group of members of the Association of Polish Translators and Interpreters.

The initiative had its origins in the urgent need to consolidate and train specialist translators in order to meet the demands of the rapid political and economic changes in Poland.

The TEPIS Society is independent and is not subsidized in any way. In March 2007 it was granted a status of the public benefit organization. Its aims are:

- To represent the interests of legal translators and court interpreters and enhance their status by its actions as a public benefit organization, entitled to cooperate with the government to perform public tasks;
- To develop, compile, edit and publish specialised materials with the purpose of enriching legal translators' and court interpreters' professional knowledge and to propagate among them other information of interest;
- To offer opportunities for the continuing professional development of legal translators' and court interpreters' qualifications by holding training courses, meetings, seminars, etc.

In August 1993, on the occasion of the XIII FIT World Congress in Brighton, TEPIS was admitted to the International Federation of Translators, and in May 2010 – to the European Legal Interpreters and Translators Association.

The TEPIS bulletin is a quarterly designed for its members whose number has recently reached 1019. It reports on current events and vital issues affecting the profession.

IN THIS ISSUE:

- An announcement of 8th General Assembly of TEPIS Members to be held in Warsaw on 14 October 2011 in order to elect a new President and members of the TEPIS Board
- An invitation to the XXV Workshops of Legal and Specialized Translation to be held in Warsaw on 15 October 2011
- Critical remarks on amendments to the Act on the Profession of Sworn Translator lowering the hitherto valid qualification requirements for candidates
- The Council of the Polish Language of the Polish Academy of Sciences on specialized texts and due remuneration for their translation to be paid by courts and police
- A report on 10th International Forum on Translators' Professional Ethics in Paris
- A report on XIX World FIT Congress held in San Francisco
- A report on the Białystok 'Repertorium for Sworn Translators' held in March 2011
- A report on the new TRAFUT project with the participation of EULITA and TEPIS Society

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY TEPIS

ul. Krasińskiego 16 lok. 134, 01-581 WARSZAWA

Tel. +48(0)22 8394952 * Faks +48(0)22 8394952 * E-mail: tepis@tepis.org.pl

Website www.tepis.org.pl KRS 0000077499

Konto nr 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa